

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Listopad 2013 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI.....	2
➤ Informacja Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu Krajowej Izby Odwoławczej w 2012 r	2
➤ Ustawa o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych dotycząca ochrony podwykonawstwa w zamówieniach publicznych.....	4
➤ Projekt rozporządzenia w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania został przyjęty przez stały komitet Rady Ministrów	8
➤ Projekty rozporządzeń w sprawie progów unijnych oraz kursu złotego w stosunku do euro	10
➤ Raport "Identyfikacja i ograniczenie korupcji w zamówieniach publicznych w Unii Europejskiej”	13
➤ Konferencja podsumowująca realizację projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”	14
➤ Konferencja "Wybór wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania zamówienia publicznego".....	16
➤ Konferencja "Informatyzacja systemu zamówień publicznych"	17
PRAWO EUROPEJSKIE.....	18
Orzeczenie z dnia 10 października 2013 r. w sprawie C-336/12 Manova	18
OPINIE PRAWNE	26
Badanie oferty pod kątem rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia ...	26
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	30
Związaną ofertą – przykłady naruszeń stwierdzonych w kontrolach przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.....	30
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	38
Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i sądów okręgowych	38
ANALIZY SYSTEMOWE.....	47
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2013 – 31.10.2013	47

AKTUALNOŚCI

➤ Informacja Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu Krajowej Izby Odwoławczej w 2012 roku

Przedstawiamy Państwu [Informację Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu Krajowej Izby Odwoławczej w 2012 roku](#). Sprawozdanie jest opracowaniem analitycznym obrazującym w pierwszej kolejności usytuowanie Krajowej Izby Odwoławczej w polskim systemie zamówień publicznych (w rozdziale I.1 i I.2). W kolejnym rozdziale (I.3) polskie rozwiązania zostały przedstawione na tle prawa europejskiego oraz uregulowań wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej. Ponadto, sprawozdanie zawiera w części II szereg danych statystycznych obrazujących m.in. skalę wnoszonych odwołań w polskim systemie odwoławczym, strukturę i sposób ich rozpatrywania oraz skargi na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej. W części IV Prezes Urzędu zwraca uwagę na najważniejsze problemy, jakie miała Izba przy rozpatrywaniu odwołań w roku 2012, wskazując m.in., że pomimo upływu 3 lat od dokonania ostatnich istotnych zmian w systemie zamówień publicznych (biorąc pod uwagę okres od stycznia 2010 r. - kiedy do Prawa zamówień publicznych została wdrożona dyrektywa odwoławcza 2007/66/WE - do grudnia 2012 r.), Izbie w roku 2012 nadal nie udawało się wypracować spójnej linii orzecniczej w wielu kluczowych dla polskiego systemu zamówień publicznych obszarach. Opierając się na przykładach, w Informacji wskazano na niektóre z nich:

1. przesłanki wykluczenia wykonawcy na podstawie art. 24.1.1, art. 24.1.1a oraz art. 24.2.3,
2. powoływanie się przez wykonawców na potencjał podmiotu trzeciego w trybie przetargu nieograniczonego oraz w prekwalfikacjach,
3. skutki uwzględnienia przez zamawiającego części zarzutów odwołania,
4. wykraczającego poza kognicję Izby kreowania postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
5. ustalenie wpływu na wynik postępowania przy badaniu interesu we wnoszeniu środków ochrony prawnej
6. charakteru orzeczeń sądów okręgowych, wydanych w postępowaniu skargowym w zakresie dopuszczalności przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Zgodnie z dyspozycją art. 154 pkt 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, Prezes Urzędu „przedstawia” Prezesowi Rady Ministrów roczną informację o działalności Krajowej Izby Odwoławczej, uwzględniającą problemy wynikające z orzecznictwa. W świetle powyżej zacytowanego przepisu, przygotowanie i przedstawienie Prezesowi Rady Ministrów informacji o działalności Krajowej Izby Odwoławczej stanowi samodzielną kompetencję Prezesa Urzędu.

W przypadkach, gdy kompetencja Prezesa Urzędu jest sprowadzona przez ustawodawcę do obowiązku przekazania określonych materiałów, wynika to wprost z przepisu ustawy Pzp. Przykładowo w przepisie art. 154 pkt 21 wprost został przewidziany obowiązek „przekazywania” Komisji Europejskiej przez Prezesa Urzędu wyroków Krajowej Izby Odwoławczej. Ustawodawca nakładając zatem na Prezesa Urzędu obowiązek „przedkładania” sprawozdania a nie „przekazywania sprawozdania KIO” powierzył realizację tego zadania Prezesowi Urzędu niezależnie od Izby, której zgromadzenie ogólne na podstawie art. 172 ust. 4 pkt 1 ustawy Pzp, przygotowuje i przyjmuje roczną informację o działalności Izby oraz na podstawie art. 172 ust. 3 pkt 6 „przedkłada” ją Prezesowi Urzędu.

Informacja przygotowana przez Izbę jest uwzględniana przy opracowywaniu przez Prezesa Urzędu informacji przekazywanej Prezesowi Rady Ministrów. Zawsze informacja w brzmieniu niezmiennym przekazywana była także Prezesowi Rady Ministrów i tej dobrej praktyki Prezes Urzędu nie zmienił także w roku bieżącym, przekazując ją jako załącznik do przedstawianej przez siebie Informacji o funkcjonowaniu Izby za rok 2012.

Tym samym, Prezes Urzędu nie posiada kompetencji do zmiany „informacji” przygotowanej przez Izbę i z tego względu takiej zmiany nigdy nie dokonywał. Wręcz przeciwnie, informacja taka zawsze była przekazywana Prezesowi Rady Ministrów w brzmieniu niezmiennym.

Prezes Urzędu przygotował i w dniu 30 sierpnia 2013 r. przedstawił Prezesowi Rady Ministrów „Informację”, przy opracowaniu której oparł się na treści dokumentu przygotowanego przez Izbę w zakresie działalności Krajowej Izby Odwoławczej w 2012 r. Jednocześnie pismem z dnia 2 września 2013 r. Prezes Urzędu poinformował Prezesa KIO o fakcie przedłożenia Sprawozdania Prezesowi Rady Ministrów wraz z załącznikiem, który stanowiła Informacja przygotowana przez samą Izbę. Należy jednocześnie podkreślić, iż przekazanie przygotowanej przez Izbę informacji za rok 2012 nastąpiło pomimo tego, iż odmiennie niż w latach ubiegłych informacja przygotowywana przez Krajową Izbę Odwoławczą za rok 2012 nie odpowiadała wymogom ustawowym, gdyż odnosiła się do

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

zagadnień wykraczających poza rok 2012 czyli okres objęty sprawozdawczością oraz nie dotyczyła wyłącznie samej działalności Izby.

Wraz z Informacją o działalności Krajowej Izby Odwoławczej w 2012 r. przygotowaną przez Prezesa Urzędu, przedstawiamy Państwu dodatkowo także pozostały materiał dotyczący tej kwestii, w tym:

1. [Informację o działalności Krajowej Izby Odwoławczej, przygotowaną przez KIO.](#)
2. [Pismo przewodnie z dnia 30 sierpnia 2013 r. Prezesa Urzędu do Prezesa Rady Ministrów w sprawie przedstawienia Informacji o działalności Krajowej Izby Odwoławczej.](#)
3. [Pismo z dnia 2 września 2013 r. Prezesa Urzędu do Prezesa KIO przekazujące Informację o działalności KIO w 2012 r. oraz kopię pisma Prezesa Urzędu z dnia 30 sierpnia 2013 r.](#)
4. [Pismo z dnia 3 września Prezesa Urzędu do Prezesa KIO odnoszące się do treści Informacji o działalności Izby w 2012 r.](#)

➤ **Ustawa o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych dotycząca ochrony podwykonawstwa w zamówieniach publicznych**

Sejm RP w dniu 11 października 2013 r. uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych dotyczącą ochrony podwykonawstwa w zamówieniach publicznych, w szczególności zamówień na roboty budowlane. Jest to projekt rządowy wniesiony do łaski marszałkowskiej w dniu 28 lutego 2013 r., który został przygotowany przez Urząd Zamówień Publicznych.

Za uchwaleniem ustawy głosowało 307 posłów, 126 było przeciw, żaden z posłów nie wstrzymał się od głosu.

Podstawowym celem ustawy jest uregulowanie w sposób kompleksowy kwestii podwykonawstwa w zamówieniach publicznych w zakresie zapewnienia podwykonawcom pełnej i terminowej zapłaty należnego im wynagrodzenia oraz zapewnienia jakości w zamówieniach publicznych poprzez wybór wykonawców mających odpowiedni potencjał (w szczególności podwykonawczy) oraz ograniczenie ryzyka sporów przy realizacji zadań publicznych.

Aktualnie obowiązujące przepisy prawa w sposób ograniczony regulują kwestie związane z wykonywaniem umów o zamówienie publiczne. Jest to szczególnie istotne z uwagi na występujące przypadki nieuregulowania lub nieterminowego uregulowania należności za

świadczenia wykonane przy realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane przez podmioty będące podwykonawcami lub dalszymi podwykonawcami.

Pomimo tego, że obecne przepisy nie zabraniają wprowadzenia uregulowań dotyczących podwykonawstwa do umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, pojawiające się problemy dotyczące podwykonawstwa, wskazują na konieczność wprowadzenia rozwiązań systemowych w tym zakresie bezpośrednio w przepisach ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Uchwalone przez Sejm rozwiązania mają służyć:

1. wzmocnieniu ochrony słusznych praw podwykonawców uczestniczących w procesie realizacji zamówień publicznych, w szczególności zapewnienia terminowej oraz pełnej wypłaty należnego im wynagrodzenia (zwiększenie bezpieczeństwa udziału małych i średnich przedsiębiorstw w realizacji zamówień),
2. wzmocnieniu bezpieczeństwa prawidłowej realizacji zamówień publicznych,
3. wyborowi wykonawców mających odpowiedni potencjał do realizacji zamówień publicznych,
4. ograniczeniu ryzyka pojawiania się sporów na etapie realizacji zamówień publicznych,
5. zapewnieniu odpowiedniej jakości realizacji zamówień publicznych, przez powierzanie ich podwykonawcom dającym gwarancję prawidłowego wykonania podzlecanych robót.

Uchwalona ustawa wprowadza przede wszystkim mechanizmy ograniczające ryzyka braku wypłaty przez wykonawcę należnego wynagrodzenia podwykonawcy zamówienia publicznego. Na mocy przyjętych przepisów wykonawca staje się podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym względem zamawiającego za wypełnianie swych zobowiązań w stosunku do podwykonawców przy realizacji zamówień publicznych. Podwykonawstwo zamówień na roboty budowlane staje się istotnym elementem kontraktu z wykonawcą. Niewywiązywanie się ze zobowiązań w stosunku do podwykonawców stanowić może zatem podstawę do nałożenia sankcji na wykonawcę z powodu niewywiązywania się ze swych zobowiązań w stosunku do zamawiającego. Wprowadzany mechanizm zwiększa motywację wykonawców do właściwej realizacji zobowiązań z tytułu umów o podwykonawstwo.

Przepisy uchwalonej ustawy nakładają na wykonawcę obowiązek przedkładania zamawiającemu umów o podwykonawstwo zawieranych przy realizacji zamówień na roboty budowlane. Obowiązek ten dotyczył będzie podwykonawców świadczących zarówno roboty budowlane jak i dostawy oraz usługi. Obowiązek ten dotyczył będzie podwykonawców, z którymi umowy zawarł bezpośrednio sam wykonawca jak i dalszych podwykonawców. Tym

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

samym, ochrona podwykonawców zostanie w istotny sposób rozszerzona w stosunku do norm kodeksu cywilnego i zostaną nią objęci nie tylko podwykonawcy świadczący roboty budowlane przy inwestycjach budowlanych, ale także podwykonawcy świadczący dostawy i usługi, z wyjątkiem umów o podwykonawstwo na dostawy i usługi, o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz tych umów na dostawy i usługi, które zostały wskazane przez zamawiającego jako niepodlegające obowiązkowi przedłożenia. Wyłączenia te jednak nie będą dotyczyły umów o wartościach większych niż 50 000 zł.

Wprowadzony zostanie mechanizm stymulujący wykonawcę do wywiązywania się ze zobowiązań względem podwykonawcy, powodujący iż brak dowodów zapłaty należnego podwykonawcom wynagrodzenia spowoduje wstrzymanie wynagrodzenia należnego wykonawcy lub kolejnej zaliczki.

Zaakceptowanym podwykonawcom i dalszym podwykonawcom przysługiwało będzie prawo do zwrócenia się do zamawiającego o dokonanie bezpośredniej zapłaty należnego wynagrodzenia w sytuacji, w której wykonawca od takiego obowiązku będzie się uchylał. Równocześnie, kwota stanowiąca sumę bezpośredniej zapłaty będzie potrącana z wynagrodzenia wykonawcy, a brak zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom będzie stanowiło przesłankę nałożenia kary umownej na wykonawcę. Natomiast w sytuacji wielokrotnego nieuzasadnionego uchylania się wykonawcy od obowiązków w zakresie wypłaty należnego wynagrodzenia względem podwykonawców może to stanowić także podstawę do odstąpienia od umowy z wykonawcą.

Jeżeli wykonawca zgłosi uzasadniony sprzeciw, wskazując na niezasadność zapłaty, zamawiający oddaje kwotę do depozytu sądowego. Kwota jest zabezpieczona, co powoduje ograniczenie ryzyka konieczności zapłaty podwójnego wynagrodzenia wykonawcy i podwykonawcy. Gorącym zwolennikiem tego rozwiązania jest Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa.

Uchwalona przez Sejm ustawa wprowadza również definicję legalną umowy o podwykonawstwo oraz określa zasady dotyczące stawiania wymagań w zakresie umów o podwykonawstwa już na etapie przetargu.

Przyjęte w uchwalonej ustawie przepisy umożliwiają zamawiającemu określenie w SIWZ wymagań, które powinna spełniać umowa o podwykonawstwo robót budowlanych. Ustawa wskazuje, iż termin zapłaty nie może być dłuższy niż 30 dni. Spełnienie oczekiwań zamawiającego dotyczących wymagań stanowi podstawę akceptacji umowy o podwykonawstwo, co umożliwi uruchomienie ww. mechanizmu bezpośredniej zapłaty.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Powinno to zapewnić lepszy wpływ na jakość podwykonawstwa w zamówieniach publicznych.

Kolejną regulacją przewidzianą w uchwalonych przez Sejm przepisach jest możliwość zastrzeżenia przez zamawiającego do osobistej realizacji przez wykonawcę kluczowych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi oraz, w ramach zamówienia na dostawy, prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją. Przedmiotowa regulacja stanowi wyważony kompromis pomiędzy swobodą wykonawcy w zakresie zlecenia podwykonawstwa zamówienia publicznego, a ochroną interesów zamawiającego dotyczących zapewnienia realizacji kluczowych części zamówienia bezpośrednio przez wykonawcę, którego niezbędny do realizacji zamówienia potencjał, zasoby, doświadczenie i inne warunki zostały potwierdzone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Jednocześnie, wskutek zastrzeżenia przez zamawiającego do osobistej realizacji przez wykonawcę kluczowych części zamówienia, o tego rodzaju zamówienie będą mogły się ubiegać przedsiębiorstwa mające odpowiedni własny potencjał. Natomiast przedsiębiorstwa nieposiadające własnych zasobów zmobilizuje to do zgromadzenia odpowiedniego potencjału w miejscu realizacji zamówienia publicznego, co może mieć istotne znaczenie dla wzrostu potencjału polskiej gospodarki.

Uchwalone przepisy przewidują, że warunkiem zapewnienia płatności należnego wynagrodzenia podwykonawcy jest utrzymywanie płynności finansowej samego wykonawcy w trakcie realizacji robót budowlanych. Stąd też, uchwalona ustawa wprowadza obowiązek bieżącego zaliczkowania realizacji umowy o roboty budowlane zawartej na okres dłuższy niż 12 miesięcy. Przy czym, udzielanie kolejnych zaliczek przez zamawiającego będzie wymagać przedstawienia dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom realizującym część zamówienia, za które zaliczka została wcześniej wypłacona.

Podkreślić należy, iż rozwiązania przewidziane w przedmiotowej ustawie przyczynią się do wzmocnienia mechanizmów nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem zamówień publicznych oraz mają ogromne znaczenie dla zapewnienia sprawnego i niezakłóconego wykonywania zamówień publicznych oraz uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw w realizacji zamówień publicznych.

➤ **Projekt rozporządzenia w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania został przyjęty przez stały komitet Rady Ministrów**

W dniu 14 listopada 2013 r. stały komitet Rady Ministrów przyjął projekt rozporządzenia w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania.

Projekt rozporządzenia realizuje upoważnienie zawarte w art. 98 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, 948 i 1047), zwanej dalej „ustawą Pzp”. Brzmienie przepisu zostało zmienione w związku z nowelizacją ustawy Pzp wdrażającą „dyrektywę obronną” ustawą z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1271). Rozporządzenie zastąpi obowiązujące rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. Nr 155, poz. 1110 oraz z 2007 r. Nr 175, poz. 1226). Zamawiający będą sporządzali sprawozdania na podstawie nowego rozporządzenia począwszy od sprawozdania za rok 2013.

Projekt nowego rozporządzenia zachowuje w większości regulacje określone dotychczasowym rozporządzeniem.

Natomiast w związku z wejściem w życie od dnia 20 lutego 2013 r. przepisów regulujących kwestie udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, odpowiednio obowiązkiem sprawozdawczym zostały objęte także tego rodzaju zamówienia. Konsekwentnie projektowane rozporządzenie dostosowuje strukturę wymaganych we wzorze informacji do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Nowością w stosunku do obowiązującego rozporządzenia jest rozszerzenie zakresu informacji zawartych w sprawozdaniu także o obowiązek zamieszczania przez zamawiających w rocznym sprawozdaniu o zamówieniach publicznych informacji o zamówieniach, które zostały udzielone z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy Pzp, na podstawie przepisu art. 4 pkt 1-3, 6 - 8 i 10-13, art. 136-138. Zakres danych dotyczących przekazywania tych informacji będzie ograniczony wyłącznie do łącznej wartości i liczby zamówień, a w przypadku zamówień poniżej progu, od którego uzależnione jest stosowanie ustawy Pzp (art. 4 pkt 8), tylko do łącznej ich wartości.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Rozszerzenie zakresu informacji przekazywanych przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach o informacje o zamówieniach udzielonych z wyłączeniem procedur ustawy Pzp umożliwi ustalenie pełnej skali udzielanych i realizowanych zamówień oraz ocenę prawidłowości funkcjonowania całego systemu zamówień oraz skali stosowania przez zamawiających ustawowych wyłączeń.

Nowym rozwiązaniem, zapewniającym zdecydowane uproszczenie realizacji obowiązków statystycznych, jest określenie wzoru jednego uniwersalnego załącznika, który będzie wykorzystywany przez wszystkich zamawiających, stosownie do zakresu informacji koniecznych do zawarcia w sprawozdaniu za dany rok.

W załączniku do rozporządzenia, ustalającym wzór rocznego sprawozdania, wprowadza się sześć tabel określających zakres niezbędnych informacji w następującym podziale:

- I. Zamawiający:
 1. Nazwa, adres i osoby upoważnione do kontaktów;
 2. Rodzaj zamawiający;
- II. Zamówienia udzielone z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych;
- III. Zamówienia sektorowe o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy;
- IV. Zamówienia publiczne, o których mowa w § 1 pkt 3 lit. a i c rozporządzenia, o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy;
- V. Zamówienia o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych;
- VI. Sposób wykonania zamówień, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20.000.000 euro dla robót budowlanych albo 10.000.000 euro dla dostaw lub usług.

Poszczególne tabele sprawozdania będą wypełniane przez zamawiających w miarę potrzeby, tj. w przypadku udzielenia w danym roku kalendarzowym zamówień odpowiadających

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

wartością i rodzajem kategoriom zamówień podlegających ujawnieniu w danej części rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych.

W przypadku tabeli nr IV dotyczącej zamówień o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp będzie ona wypełniana przez zamawiających oddzielnie dla poszczególnych rodzajów zamówień: klasycznych, sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

W tabeli nr VI dotyczącej sposobu wykonania zamówień, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20.000.000 euro dla robót budowlanych albo 10.000.000 euro dla dostaw lub usług zaproponowano rozszerzenie informacji na temat realizacji zamówień publicznych o informacje w zakresie liczby i wartości udzielonych zamówień dodatkowych, liczby zmian umowy o zamówienie publiczne, zgodności realizacji zamówienia publicznego z postanowieniami umowy, a także o informacje związane udziałem w realizacji zamówienia podwykonawców, ich liczby oraz wartości ewentualnej zapłaty wynagrodzenia bezpośrednio podwykonawcom.

W treści rozporządzenia został jednak przewidziany przepis przejściowy, na podstawie którego dane dotyczące realizacji zamówienia z udziałem podwykonawców będą wymagane począwszy od sprawozdania dotyczącego roku 2014.

Zakres informacji wskazany w rozporządzeniu ma zapewnić pozyskanie przez Urząd Zamówień Publicznych danych niezbędnych do właściwego monitorowania krajowego systemu zamówień publicznych, w tym przygotowanie przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdań, o których mowa w art. 154 pkt 16 ustawy Pzp.

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach będzie, tak jak dotychczas, przekazywane przez zamawiających wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą formularza udostępnionego na stronach portalu internetowego Urzędu Zamówień Publicznych.

Projekt rozporządzenia w wersji [kierowanej do rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą](#) został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

➤ Projekty rozporządzeń w sprawie progów unijnych oraz kursu złotego w stosunku do euro

21 października 2013 r. do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji społecznych zostały skierowane projekty rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów:

1. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie średniego kursu złotego”;

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

2. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów”.

Rozporządzenie w sprawie średniego kursu złotego określa kurs złotego w stosunku do euro, który będzie stosowany do przeliczania wartości zamówień i konkursów określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych oraz w wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów.

Zgodnie z art. 78 ust. 3 dyrektywy 2004/18WE oraz art. 69 ust. 2 dyrektywy 2004/17WE Komisja Europejska ogłasza w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej komunikat, w którym określa raz na dwa lata równowartość progów stosowania przepisów dyrektyw w walutach krajowych państw członkowskich, które nie uczestniczą w unii monetarnej. Kurs złotego wobec euro obliczany jest jako iloraz wartości progów unijnego i równowartości progów określonej w złotych.

Obliczony w ww. sposób, na podstawie projektu komunikatu, kurs złotego zaproponowany w projekcie rozporządzenia wynosi **4,2249**. W stosunku do aktualnego stanu prawnego, w którym średni kurs złotego w stosunku do euro wynosi 4,0196, kurs ten wzrośnie.

Rozporządzenie w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w wysokości odpowiadającej kwotom określonym w dyrektywach 2004/18/WE, 2004/17/WE i 2009/81/WE dotyczących zamówień. Kwoty te podlegają okresowej aktualizacji co dwa lata w związku z koniecznością dostosowania ich wartości do kwot wskazanych w

Porozumieniu w Sprawie Zamówień Rządowych (GPA), których jednostką rozliczeniową są Specjalne Prawa Ciągnięcia, tzw. SDR.

Proponowane w projekcie kwoty zostały określone w wysokości wynikającej z projektu rozporządzenia Komisji (UE), zmieniającego ww. dyrektywy. W stosunku do dotychczasowego stanu prawnego kwoty wartości zamówień oraz konkursów, do których ma zastosowanie procedura tzw. podstawowa (odpowiadająca regulacjom zawartym w dyrektywach), ulegają podwyższeniu.

Rozporządzenie przewiduje cztery „rodzaje” kwot wartości zamówień oraz trzy „rodzaje” kwot wartości konkursów w zależności od rodzaju zamawiającego.

1. **Zamawiający z sektora finansów publicznych**, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych oraz zamawiający będący **innymi państwowymi jednostkami**

- organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej**, obowiązani będą do przekazywania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń dotyczących dostaw lub usług od wartości zamówienia wynoszącej **134 000 euro** (aktualnie 130 000 euro).
2. Obowiązek przekazywania ogłoszeń do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej dotyczących **zamówień na dostawy lub usługi** dotyczyć będzie **innych zamawiających** (z wyjątkiem zamawiających udzielających zamówień sektorowych i zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa), np. podmiotów prawa publicznego lub beneficjentów środków publicznych, w tym środków unijnych, jeżeli wartość zamówienia będzie równa lub przekroczy **207 000 euro** (aktualnie 200 000 euro).
 3. W odniesieniu do **zamówień sektorowych na dostawy lub usługi** określa się w projekcie rozporządzenia kwoty wartości zamówień w wysokości wynikającej z art. 16 dyrektywy 2004/17/WE i podwyższonej z 400 000 euro do **414 000 euro**.
 4. Zamawiający udzielający **zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa** obowiązani będą do przekazywania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń dotyczących dostaw lub usług o wartości zamówienia wynoszącej **414 000 euro** (dotychczas 400 000).
 5. W odniesieniu do zamówień na **roboty budowlane** kwoty wartości zamówień są takie same dla wszystkich rodzajów zamawiających i zostały podwyższone z 5 000 000 euro do **5 186 000 euro**.
 6. Także w odniesieniu do **konkursów** w rozporządzeniu uzależnia się kwoty wartości konkursów od rodzaju zamawiającego. Kwoty te wynoszą odpowiednio: **134 000 euro** (dla zamawiających wymienionych w § 2 pkt 1) oraz **207 000 euro** dla pozostałych zamawiających. W odniesieniu do konkursów organizowanych przez zamawiających, którzy udzielają zamówień sektorowych kwota ta jest wyższa i wynosi **414 000 euro**.

Podwyższenie wysokości wartości tzw. progów unijnych przy równoczesnym podwyższeniu dotychczasowego kursu złotego w stosunku do euro z 4,0196 zł do 4,2249 spowoduje wzrost, wyrażonych w złotych, wartości tych progów, w stosunku do obecnie obowiązujących wartości, od 43 589 zł dla zamówień na dostawy lub usługi udzielanych przez zamawiających z sektora finansów publicznych oraz zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej do 1 812 331 zł dla zamówień na roboty budowlane. Mając powyższe na uwadze można przewidywać, że zmniejszeniu ulegnie liczba ogłoszeń publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej przy równoczesnym zwiększeniu liczby ogłoszeń publikowanych w Biuletynie

Zamówień Publicznych (BZP). Biorąc pod uwagę, iż wykonawcy z innych państw członkowskich Unii Europejskiej najczęściej pozyskują wiedzę na temat postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przede wszystkim z Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, zmniejszenie liczby ogłoszeń w nim publikowanych, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby ogłoszeń publikowanych w BZP, może przełożyć się na zwiększenie szans polskich przedsiębiorców na uzyskanie zamówień publicznych (ogłaszanych w BZP) oraz wzrost udziału polskich przedsiębiorców w realizacji zamówień krajowych i lokowanie większej liczby zamówień na polskim rynku.

Ww. rozporządzenia, a tym samym nowe progi i kurs złotego w stosunku do euro, wejdą w życie od dnia **1 stycznia 2014 r.**

[Projekty ww. rozporządzeń](#) zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

➤ **Raport "Identyfikacja i ograniczenie korupcji w zamówieniach publicznych w Unii Europejskiej"**

1 października 2013 roku na stronie internetowej Europejskiego Urzędu do Spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) będącego częścią Komisji Europejskiej został opublikowany Raport *'Identifying and Reducing Corruption in Public Procurement in the EU'* (tłum. robocze „Identyfikacja i ograniczenie korupcji w zamówieniach publicznych w Unii Europejskiej”). Raport został przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej (Europejskiego Urzędu do Spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych) przez konsorcjum podmiotów składającym się z firmy PricewaterhouseCoopers oraz firmy Ecorys we współpracy z Uniwersytetem w Utrechcie oraz innymi ekspertami. Podstawą dla przygotowania Raportu były badania mające na celu identyfikację zakresu i kosztów korupcji w zamówieniach publicznych, prowadzone od marca 2012 roku do maja 2013 roku w ramach pięciu obszarów gospodarki (roboty budowlane w zakresie dróg i kolei, sektor wody i odpadów, roboty budowlane w zakresie użyteczności publicznej/miejskiej, szkolenia, badania i rozwój/wysokie technologie/produkty medyczne) w ośmiu wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej (Francja, Węgry, Włochy, Litwa, Holandia, Polska, Hiszpania i Rumunia).

Głównym celem przedmiotowego Raportu jest przedstawienie metodologii oraz narzędzi dla Komisji Europejskiej oraz państw członkowskich Unii Europejskiej, które to narzędzia pozwolą oszacować koszty korupcji w zamówieniach publicznych. Ponadto, Raport prezentuje instrumenty i działania, które mogą przyczynić się do zapobiegania, wykrywania i

zwalczania korupcji w zamówieniach publicznych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Raport *'Identifying and Reducing Corruption in Public Procurement in the EU'* oraz broszura zawierająca informacje na temat najważniejszych wyników badania stanowiącego podstawę Raportu, są dostępne w angielskiej wersji językowej na stronie internetowej Europejskiego [Urzędu do Spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych \(OLAF\)](#).

Obszerne streszczenie przedmiotowego Raportu uwzględniające informacje na temat wyników badania korupcji w zamówieniach publicznych dla Polski, przygotowane przez Urząd Zamówień Publicznych odnajdą Państwo [na stronie internetowej UZP](#).

➤ **Konferencja podsumowująca realizację projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”**

5 listopada 2013 r. w Warszawie odbyła się konferencja podsumowująca realizację projektu *„Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”*, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Działanie 2.1 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”, Poddziałanie 2.1.3. „Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw”.

Celem konferencji było podsumowanie i usystematyzowanie doświadczeń z realizacji projektu wdrażanego w partnerstwie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Urzędu Zamówień Publicznych. Główny cel projektu to wprowadzenie i upowszechnienie nowoczesnego systemu zamówień publicznych, którego istotnymi elementami są innowacyjność, nowoczesne rozwiązania elektroniczne oraz kryteria ekologiczne i społeczne, zmierzające do zwiększenia udziału przedsiębiorstw z sektora MSP w systemie zamówień publicznych.

Adresatami działań szkoleniowych, doradczych i informacyjnych przeprowadzonych w projekcie byli uczestnicy rynku zamówień publicznych, zarówno zamawiający jak i wykonawcy oraz podmioty zainteresowane świadczeniem usług, doradczych, szkoleniowych i informacyjnych dla przedsiębiorstw.

Konferencję otworzyli *Pan Dariusz Szewczyk - Zastępca Prezes PARP* - wystąpieniem na temat znaczenia zamówień publicznych dla MSP oraz *Pan Jacek Sadowy – Prezes Urzędu Zamówień Publicznych* - prelekcją dotyczącą aktualnych regulacji Prawa zamówień publicznych sprzyjających wdrażaniu nowego podejścia do zamówień publicznych.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Uczestników powitała również *Pani Dyr. Anna Świebocka-Nerkowska – Dyrektor Departamentu Rozwoju Kapitału Ludzkiego PARP.*

Doświadczenia z realizacji projektu z perspektywy zamawiających przekazali przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych - *Pani Anita Wichniak-Olczak, Dyrektor Departamentu Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych* oraz *Pani Kinga Reinholz – naczelnik w Departamencie Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków UE.* Z kolei temat ten z perspektywy wykonawców przedstawili: *Pan Marek Zubrycki - PM Group LAAX* oraz przedstawiciel uczestników usługi – *Pan Maciej Krydowski z Instytut Rozwoju Biznesu.* Doświadczeniami z realizacji projektu z perspektywy działań szkoleniowych i doradczych podzielił się *Pan Dariusz Koba – Prezes Centrum Zamówień Publicznych.*

W dalszej części konferencji odbyła się debata na temat korzyści z zastosowania nowego podejścia do zamówień publicznych z perspektywy zamawiających i wykonawców, w której udział wzięli: *Pani Prof. Wacława Starzyńska (Uniwersytet Łódzki), Pan Marek Okniński (ekspert współpracujący z Gazetą Prawną), Pani Ewa Wiktorowska (Ogólnopolskie Stowarzyszenia Konsultantów Zamówień Publicznych)* oraz *Pan dr Paweł Nowicki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).* Dyskusję moderował *Pan dr Henryk Nowicki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).*

Nowoczesne zamówienia publiczne – jak wprowadzać nowe rozwiązania i kształtować najlepszą praktykę w Polsce – to temat kolejnej debaty z udziałem: *Pani Wiolety Bajdy (UZP), Pani Małgorzaty Sobolewskiej (Urząd Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy), Pana Dariusza Koby (Centrum Zamówień Publicznych), Pana dra Henryka Nowickiego (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).* Moderatorem debaty był *Pan Sławomir Wikariak, redaktor Dziennika Gazety Prawnej.*

W ostatniej bloku konferencji podjęto dyskusję nad przyszłością zamówień publicznych w kontekście planowanych zmian w dyrektywach UE i polskim prawie. Prelegentami byli: *Pani Wioleta Bajda (UZP), Pan dr Paweł Nowicki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)* oraz *Pan Przemysław Szellerski (Ministerstwo Finansów).*

Całość konferencji podsumowała *Pani Anna Dziolak (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości)* – koordynator Projektu.

Efekty prowadzonych działań w projekcie są widoczne w kilku obszarach:

- kompleksowej analizy runku zamówień publicznych, które wskazały m.in. na bariery w dostępie do tego rynku dla MSP oraz uwarunkowania realizacji zamówień innowacyjnych. Cykliczne badania pozwoliły na wskazanie tendencji oraz wypracowanie rekomendacji w tym obszarze;

- zwiększenia wiedzy pracowników uczestniczących w szkoleniach zarówno z instytucji zamawiających jak i przedsiębiorstw z sektora MSP, o możliwościach jakie daje ustawa Prawo zamówień publicznych w zakresie zastosowania instrumentów nowego podejścia;
- utworzenia bazy podmiotów świadczących usługi z zakresu zamówień publicznych;
- licznych publikacji oraz materiałów informacyjnych, które przybliżyły zagadnienia nowego podejścia oraz wskazywały na istotne elementy procesu udzielania zamówień publicznych.

Wielu prelegentów podkreślało, że zakończenie projektu nie oznacza zakończenia wdrażania nowoczesnego systemu zamówień publicznych, wręcz przeciwnie jest to początek procesu ugruntowania nowego podejścia w praktyce udzielania zamówień publicznych.

➤ **Konferencja "Wybór wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania zamówienia publicznego"**

W dniu **15 listopada 2013 r. w Warszawie** odbyła się organizowana przez Urząd Zamówień Publicznych konferencja pt. „**Wybór wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania zamówienia publicznego**”.

Podczas konferencji zostały omówione ważne dla prawidłowej realizacji zamówienia publicznego zagadnienia, dotyczące wyboru rzetelnego wykonawcy w procesie udzielania zamówienia, takie jak ocena rzetelności i efektywności wykonawcy w świetle regulacji prawa zamówień publicznych oraz określenie właściwych wymagań wobec wykonawcy i kryteriów weryfikacji jego predyspozycji. Przybliżono także kwestie oceny podmiotowej wykonawcy oraz prawidłowych sformułowań postanowień umowy jako elementu inwestycji oraz zaprezentowano doświadczenia zamawiających w zakresie wyboru wykonawcy.

W konferencji wzięło udział ok. 100 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, agencji rządowych, instytucji i jednostek stosujących Prawo zamówień publicznych. Wysoka frekwencja oraz dyskusja w trakcie obrad świadczyły o dużym zainteresowaniu poruszonymi zagadnieniami ze strony uczestników.

Prelekcje podczas spotkania wygłosił Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, Pan Jacek Sadowy oraz Pani Izabela Rzepkowska (naczelnik w Departamencie Prawnym UZP), a także przedstawiciele zamawiających: Pani Justyna Majecka-Żelazny – Zastępca Dyrektora Biura Zamówień Publicznych Urzędu m. st. Warszawy, Pani Aneta Jędrzejczyk – Dyrektor

Centralnego Biura Zamówień PKP PLK S. A. oraz Pan Mirosław Pol – Zastępca Dyrektora Centralnego Biura Zamówień PKP PLK S. A.

➤ **Konferencja "Informatyzacja systemu zamówień publicznych"**

22 października 2013 r. odbyła się w Warszawie organizowana przez Urząd Zamówień Publicznych Konferencja pt. *"Informatyzacja systemu zamówień publicznych"*, w której wzięło udział około 90 przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, agencji rządowych, instytucji i jednostek stosujących Prawo zamówień publicznych.

Tematyka konferencji wiąże się z działaniami Urzędu Zamówień Publicznych zmierzającymi do zapewnienia stosowania przejrzystych i konkurencyjnych procedur udzielania zamówień, odformalizowania postępowań oraz likwidacji barier w dostępie do zamówień, poprzez jak najszersze wykorzystanie środków elektronicznych do prowadzenia lub wspomaganie postępowań.

Konferencję otworzyła Pani Izabela Jakubowska – Wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych. Zagadnienia dotyczące instrumentów elektronicznych w obowiązujących przepisach Prawa zamówień publicznych omówiła Pani Kinga Reinholz – Naczelnik Wydziału w Departamencie Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków UE. Podsumowania dotychczasowego działania platformy licytacji i aukcji elektronicznej udostępnianych przez Urząd Zamówień Publicznych dokonał Pan Adam Daramola – ekspert z Departamentu Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków UE. Elektroniczną Platformę Katalogów Produktów – eKatalogi zaprezentował Pan Krzysztof Grodzicki – Dyrektor Generalny Urzędu Zamówień Publicznych. Plany informatyzacji procedur udzielania zamówień publicznych w Polsce zostały omówione przez Pana Arkadiusza Koperskiego – Radcę prezesa ds. informatyzacji systemu zamówień publicznych, natomiast zagadnienia e –zamówień w Irlandii oraz Francji przedstawili odpowiednio Pani Katarzyna Ołdak – Bułanowska i Pan Artur Kowalski eksperci z Departamentu Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej. Całość konferencji podsumował Pan Dariusz Piasta – Wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych.

PRAWO EUROPEJSKIE

Orzeczenie z dnia 10 października 2013 r. w sprawie C-336/12 Manova

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Zasada równego traktowania – Procedura ograniczona – Ogłoszenie o zamówieniu – Wymaganie załączenia do zgłoszenia ostatniego opublikowanego sprawozdania finansowego – Brak owego sprawozdania w zgłoszeniach niektórych kandydatów – Prawo instytucji zamawiającej do wezwania tych kandydatów do przedstawienia sprawozdania po upływie terminu zgłoszenia.

Wprowadzenie

Sprawa C-336/12 ma za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy **wykładni zasady równego traktowania**.

Wniosek ten został złożony w ramach sporu między *Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser* (duńskim ministerstwem nauki, innowacji i szkolnictwa wyższego) a *Manova A/S* („spółka Manova”) w przedmiocie prawidłowości postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego przez *Undervisningsministeriet* (duńskie ministerstwo edukacji).

Ramy prawne – prawo europejskie

Zgodnie z motywem 2 dyrektywy 2004/18/WE (dyrektywa klasyczna)¹:

„Udzielanie zamówień, na które w państwach członkowskich zawarte zostały umowy w imieniu państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych podmiotów prawa publicznego, podlega poszanowaniu zasad [traktatu WE], a w szczególności zasady swobody przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, a także zasad, które się z nich wywodzą, takich jak: zasada równego traktowania, zasada niedyskryminacji, zasada wzajemnej uznawalności, zasada proporcjonalności oraz zasada przejrzystości [...]”.

Zgodnie z **art. 2** dyrektywy 2004/18/WE, dotyczącym zasad udzielania zamówień:

„Instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty”.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. U. L 134, s. 114).

Zgodnie z **art. 21** dyrektywy zamówienia na usługi wymienione w załączniku II B do dyrektywy podlegają jedynie przepisom art. 23, dotyczącego specyfikacji technicznych, oraz art. 35 ust. 4, dotyczącego ogłoszenia o wynikach procedury udzielania zamówienia. Kategoria nr 24 wymieniona we wspomnianym załączniku obejmuje usługi edukacyjne i szkoleniowe.

Zgodnie z **art. 51** dyrektywy 2004/18/WE „*[i]nstytucje zamawiające mogą wezwać wykonawców do uzupełnienia zaświadczeń i dokumentów przedłożonych na podstawie art. 45–50 lub o ich wyjaśnienie*”.

Ramy prawne – prawo duńskie

Dyrektywa 2004/18/WE została transponowana do prawa duńskiego w drodze rozporządzenia nr 937 z dnia 16 września 2004 r., które obowiązywało w czasie, gdy prowadzone było sporne w sprawie głównej postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 937/2004 instytucja zamawiająca powinna działać zgodnie z przepisami dyrektywy, której brzmienie zostało powtórzone w załączniku.

Tytuł II duńskiej ustawy o ogłoszeniach o niektórych zamówieniach publicznych lub finansowanych ze środków publicznych, ogłoszonej zarządzeniem nr 1410 z dnia 7 grudnia 2007 r., dotyczy zamówień na dostawy i usługi. Zgodnie z art. 15a ust. 1 tej ustawy tytuł ten znajduje zastosowanie do zamówień na usługi objęte załącznikiem II B do dyrektywy 2004/18, których wartość przekracza 500 000 DKK, w tym zamówienia sporne w sprawie głównej.

Zgodnie z art. 15d ust. 1 omawianej ustawy instytucja zamawiająca zapewnia, by w postępowaniu przetargowym i przy udzielaniu zamówienia „*[...] wybór wykonawcy dokonywany [był] w oparciu o obiektywne, uzasadnione i niedyskryminacyjne kryteria, a oferenci nie [byli] traktowani w sposób zróżnicowany*”.

Postępowanie główne

Ogłoszeniem z dnia 12 września 2008 r. ministerstwo wszczęło **postępowanie o udzielenie zamówienia na usługi prowadzenia siedmiu ośrodków doradztwa zawodowego** od dnia 1 sierpnia 2009 r. Wartość zamówienia przekraczała określony w art. 7 dyrektywy 2004/18 próg jej zastosowania. Wskazane usługi, polegające przede wszystkim na wsparciu osób chcących kontynuować kształcenie w wyborze studiów wyższych i zawodu, należą do kategorii nr 24 według załącznika II B do dyrektywy 2004/18/WE.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Ministerstwo uznało, że sporne w sprawie głównej zamówienie dotyczy złożonych usług, w związku z czym w postępowaniu przewidziano etap preselekcji.

W ogłoszeniu o zamówieniu rubryka „Kryteria wyboru jakościowego” została sformułowana następująco:

„Oferta zostanie poddana ocenie, pod warunkiem wykazania przez oferenta możliwości technicznych i finansowych poprzez podanie następujących informacji oraz po spełnieniu następujących wymagań:

[...]

- 2) Przedstawienie ostatecznego sprawozdania finansowego, jeżeli oferent ma obowiązek sporządzania takich sprawozdań.*
- 3) Wykaz referencji [...].*
- 4) Informacje w sprawie kwalifikacji zawodowych i technicznych oferenta [...].*

Jeżeli [do ministerstwa] wpłynie dla każdej z siedmiu części zamówienia więcej niż trzy kandydatury spełniające całość wyżej wymienionych warunków, wybór kandydatów zaproszonych do złożenia ofert i udziału w procedurze negocjacyjnej dokonany zostanie spośród tych kandydatów, którzy wykazali doświadczenie najlepiej odpowiadające przedmiotowi niniejszego zamówienia. Referencje (3) są więc bardziej istotne od informacji na temat kwalifikacji zawodowych i technicznych (4)”.

Do upływu terminu na składanie kandydatur, co nastąpiło w dniu 14 października 2008 r., dziesięć przedsiębiorstw i instytucji złożyło zgłoszenie preselekcyjne, w tym *Syddansk Universitet* (Uniwersytet Południowej Danii - SDU), *Københavns Universitet* (Uniwersytet Kopenhaski - KU) oraz spółka Manova. Zgłoszenia złożone przez SDU i KU nie zawierały ich sprawozdań finansowych. KU odsyłał w tej kwestii do swojej strony internetowej.

W dniu 29 października 2008 r. ministerstwo wezwało pocztą elektroniczną oba te uniwersytety do przedstawienia sprawozdań finansowych, co KU uczynił tego samego dnia, a SDU dnia następnego.

W dniu 4 listopada 2008 r. wybrano wstępnie dziewięciu kandydatów, w tym spółkę Manova, SDU i KU – dla każdego z ośrodków doradztwa trzej kandydaci zostali zaproszeni do złożenia ofert. W przypadku dwóch z tych ośrodków spółka Manova znalazła się w konkurencji z SDU lub KU.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

W dniu 1 maja 2009 r., po dokonaniu oceny ofert odnoszących się do tych dwóch ośrodków doradztwa, ministerstwo uznało oferty odpowiednio SDU i KU za korzystniejsze finansowo od ofert spółki Manova, która jako jedyny inny kandydat złożyła ostatecznie oferty dotyczące tych dwóch ośrodków. W związku z tym ministerstwo podpisało z oboma uniwersytetami umowy, które nadal obowiązują.

Spółka Manova wniosła odwołanie od decyzji o udzieleniu zamówień obu uniwersytetom do *Klagenævnet for Udbud* (komisji odwoławczej do spraw zamówień publicznych). Komisja ta uznała w decyzji z dnia 10 marca 2010 r., że ministerstwo naruszyło zasadę równego traktowania, nie odrzucając kandydatur SDU i KU z powodu braku przedstawienia ostatecznych sprawozdań finansowych wraz ze zgłoszeniem, i stwierdziła nieważność zawartych z nimi umów.

W dniu 29 kwietnia 2010 r. ministerstwo wniosło skargę na tę decyzję. Sprawa została odesłana do *Østre Landsret*.

Sąd ten wskazał, że zgodnie z utrwaloną praktyką orzeczniczą *Klagenævnet for Udbud* art. 51 dyrektywy 2004/18/WE i generalnie zasada równego traktowania stoją na przeszkodzie wzywaniu kandydatów przez instytucję zamawiającą do uzupełnienia informacji wymaganych jako warunek rozpatrzenia kandydatury lub oferty, których kandydaci ci nie podali.

Sąd odsyłający poinformował również, że rozporządzenie nr 712 z dnia 15 czerwca 2011 r., które zastąpiło z dniem 1 lipca 2011 r. rozporządzenie nr 937/2004, zawiera art. 12, pozwalający co do zasady instytucji zamawiającej, do której wpłynęła oferta lub zgłoszenie niezgodne z wymaganiami formalnymi określonymi w dokumentach dotyczących zamówienia, na przykład z powodu brakujących informacji lub dokumentów, nie odrzucać takiej oferty lub zgłoszenia, pod warunkiem poszanowania zasady równego traktowania.

Zdaniem tego sądu istnieją wątpliwości co do tego, jak powinna postąpić instytucja zamawiająca w wypadku niezłączenia do zgłoszenia dokumentów uznawanych przez nią za „historyczne” oraz w kwestii skutków zasady równego traktowania w takiej sytuacji.

W tych okolicznościach *Østre Landsret* postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym.

Pytanie prejudycjalne

Sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym: „**Czy chroniona w prawie Unii Europejskiej zasada równego traktowania oznacza, że po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego instytucja zamawiająca nie może wezwać do przedstawienia wymaganego w ogłoszeniu o zamówieniu ostatecznego sprawozdania finansowego, w sytuacji gdy kandydat nie załączył takiego dokumentu do swojego zgłoszenia?**”.

Ustalenia Trybunału

Jak wskazał Trybunał, występując z pytaniem prejudycjalnym, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, **czy zasadę równego traktowania należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie wezwaniu kandydata przez instytucję zamawiającą, po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, do przedstawienia dokumentów opisujących sytuację kandydata, na przykład sprawozdań finansowych, których przedstawienie było wymagane zgodnie z ogłoszeniem o zamówieniu, lecz które nie zostały załączone do zgłoszenia złożonego przez kandydata.**

Trybunał przypomniał, że jakkolwiek zgodnie z art. 21 dyrektywy 2004/18/WE udzielanie zamówień na usługi wymienione w załączniku II B podlega jedynie przepisom art. 23 i art. 35 ust. 4 tej dyrektywy, to jednak podstawowe normy traktatu oraz ogólne zasady prawa Unii znajdują zastosowanie do tego rodzaju zamówień, jeżeli mają one znaczenie transgraniczne. Trybunał orzekł bowiem, że **ustanowionych przez ustawodawcę Unii zasad udzielania zamówień na usługi wymienione w tym załączniku nie można interpretować jako wykluczających zastosowanie zasad wynikających z 43 WE i 49 WE, którym obecnie odpowiadają art. 49 TFUE i 56 TFUE².**

W opinii Trybunału, sytuacja taka ma miejsce w sprawie głównej, nawet z punktu widzenia instytucji zamawiającej, gdyż w ogłoszeniu o zamówieniu wymagano od kandydatów między innymi oświadczenia, iż nie zalegają oni ze składkami na ubezpieczenie społeczne ani zobowiązaniami podatkowymi nie tylko w Danii, ale także ewentualnie w państwie członkowskim swojej siedziby. Jednakże to do sądu odsyłającego należy dokonanie niezbędnych ustaleń w tym zakresie.

² Zob. podobnie, w szczególności, wyrok z dnia 18 listopada 2010 r. w sprawie C-226/09 *Komisja przeciwko Irlandii* (Zb. Orz. s. I 11807, pkt 29, 31).

Trybunał podkreślił, że **jednym z głównych celów, jakim służą przepisy prawa Unii w dziedzinie zamówień publicznych, jest zapewnienie swobody świadczenia usług i otwarcia na niezakłóconą konkurencję we wszystkich państwach członkowskich. Osiągnięciu tego podwójnego celu służy między innymi zasada równego traktowania oferentów i kandydatów oraz wynikający z niej obowiązek przejrzystości.**

Zastosowanie zasady równego traktowania w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nie jest więc celem samym w sobie, lecz należy je rozpatrywać w świetle rezultatów, do jakich ma doprowadzić.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada ta wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób identyczny, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione³.

W opinii Trybunału, **zasada równego traktowania i obowiązek przejrzystości stoją na przeszkodzie negocjacom między instytucją zamawiającą a oferentem w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w związku z czym co do zasady oferta nie może być modyfikowana po jej złożeniu, ani z inicjatywy instytucji zamawiającej, ani oferenta. Z tego względu instytucja zamawiająca nie może żądać wyjaśnień od oferenta, którego ofertę uważa za niejasną lub niezgodną ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia⁴.**

Trybunał zaznaczył jednak, że art. 2 dyrektywy 2004/18/WE nie stoi na przeszkodzie poprawieniu lub uzupełnieniu szczegółów oferty, zwłaszcza jeżeli w sposób oczywisty wymaga ona niewielkiego wyjaśnienia lub poprawienia oczywistych błędów materialnych⁵.

Trybunał określił w wyroku C-599/10 **szereg wymagań, jakie towarzyszą możliwości zwrócenia się do oferenta na piśmie o wyjaśnienie oferty:**

- Po pierwsze, żądanie wyjaśnienia oferty, które może mieć miejsce dopiero po zapoznaniu się przez instytucję zamawiającą ze wszystkimi ofertami, należy skierować bez różnicy do wszystkich oferentów znajdujących się w podobnej sytuacji (pkt 42, 43 wyroku C-599/10);

³ Zob. wyrok z dnia 3 marca 2005 r. w sprawach połączonych C-21/03 i C-34/03 *Fabricom* (Zb. Orz. s. I 1559, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

⁴ Zob. podobnie wyrok z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie C-599/10 *SAG ELV Slovensko i in.*, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 36, 37.

⁵ ww. wyrok w sprawie *SAG ELV Slovensko i in.*, pkt 40.

- Następnie, żądanie musi dotyczyć wszystkich elementów oferty wymagających wyjaśnienia (pkt 44 wyroku C-599/10);
- Ponadto żądanie to nie może prowadzić do rezultatu porównywalnego w istocie do przedstawienia przez oferenta nowej oferty (pkt 40 wyroku C-599/10).
- Wreszcie generalnie rzecz biorąc, korzystając z możliwości zwrócenia się do oferentów o wyjaśnienie ofert, instytucja zamawiająca ma obowiązek traktować oferentów w sposób równy i lojalny, tak by żądania wyjaśnień nie można było uznać po zakończeniu procedury wyboru ofert i w świetle jego wyniku za nieuzasadnione bardziej lub mniej korzystne traktowanie oferenta lub oferentów, do których zażądanie takie skierowano (pkt 41 wyroku C-599/10).

Powyższe zasady, dotyczące ofert złożonych przez oferentów, można zastosować do zgłoszeń składanych przez kandydatów na etapie preselekcji w procedurze ograniczonej.

Instytucja zamawiająca może więc zażądać poprawienia lub uzupełnienia w szczegółach informacji przedstawionych w zgłoszeniu, pod warunkiem że dotyczy to informacji lub danych, jak publikowane sprawozdania finansowe, co do których można obiektywnie ustalić, że pochodzą sprzed daty upływu terminu zgłoszeń.

Trybunał jednak dodał, że inaczej jest w sytuacji, gdy materiały dotyczące zamówienia wymagają przedstawienia brakującego dokumentu lub informacji pod rygorem wykluczenia. Instytucja zamawiająca powinna bowiem ściśle przestrzegać ustanowionych przez siebie kryteriów⁶.

W tym wypadku, w opinii Trybunału, powyższe wymagania zostały spełnione. Do sądu odsyłającego należy jednakże dokonanie odpowiednich ustaleń w tej mierze.

Wyrok Trybunału

W świetle powyższych rozważań na pytanie prejudycjalne Trybunał udzielił odpowiedzi wskazując, iż **zasadę równego traktowania należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie wezwaniu kandydata przez instytucję zamawiającą, po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, do przedstawienia dokumentów opisujących sytuację kandydata, na przykład sprawozdań finansowych, co do których można w sposób obiektywny ustalić, iż istniały przed**

⁶ Zob. podobnie wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-496/99 P *Komisja przeciwko CAS Succhi di Frutta*, (Rec. s. I 3801, pkt 115).

upływem terminu zgłoszeń, o ile w materiałach dotyczących zamówienia nie zawarto wyraźnie wymogu przedstawienia takich dokumentów pod rygorem wykluczenia kandydata. Żądanie takie nie może powodować nieuzasadnionego bardziej lub mniej korzystnego traktowania kandydata lub kandydatów, do których zostało skierowane.

OPINIE PRAWNE

Badanie oferty pod kątem rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia

I. Obowiązujący przepis art. 90 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, odnoszący się do rażąco niskiej ceny ma swoje źródło w art. 55 dyrektywy z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy oraz usługi 2004/18/WE (Dz. U. UE z 30 kwietnia 2004 r. L 134/114), dalej „dyrektywa klasyczna”.

Zgodnie z brzmieniem art. 55 ust. 1 dyrektywy klasycznej szczególne elementy oferty, które zamawiający uważa za istotne, w kontekście wyjaśnień w przedmiocie rażąco niskiej ceny, mogą dotyczyć głównie: ekonomiczności danej metody budowania, procesu produkcyjnego lub świadczonych usług; technicznych lub wszelkich wyjątkowo korzystnych warunków, którymi dysponuje oferent w celu realizacji robót budowlanych; oryginalności robót budowlanych, dostaw lub usług proponowanych przez oferenta; zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony zatrudnienia i warunków pracy, a także miejsca, w którym roboty budowlane, usługi lub dostawy te mają być realizowane; możliwości uzyskania przez oferenta pomocy państwowej.

Katalog okoliczności badanych przez zamawiającego, wymieniony w art. 55 ust. 1 dyrektywy klasycznej, determinujących wysokość zaproponowanej przez wykonawcę ceny ma charakter otwarty, co tym samym pozwala na analizowanie ceny ofertowej także w odniesieniu do innych czynników, które w mogą wpływać na wysokość oferowanej ceny.

II. Podobne rozwiązanie funkcjonuje na gruncie prawa krajowego. W przypadku, gdy oferta wykonawcy wydaje się zawierać rażąco niską cenę, zamawiający na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp przeprowadza procedurę, której celem jest wyjaśnienie wszelkich wątpliwości związanych z poziomem cenowym tej oferty. W tym celu zamawiający zwraca się do wykonawcy o przedstawienie wyjaśnień dotyczących uzasadnienia poziomu ceny oferowanej przez tego wykonawcę. W toku oceny wyjaśnień zamawiający jest zobowiązany wziąć pod uwagę nie tylko wszystkie czynniki wymienione w art. 90 ust. 2 ustawy Pzp (oszczędność metody wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania techniczne, wyjątkowo sprzyjające

warunki wykonywania zamówienia dostępne dla wykonawcy, oryginalność projektu wykonawcy, wpływ pomocy publicznej udzielonej na podstawie odrębnych przepisów), ale również wszelkie inne czynniki wpływające na wysokość oferty, które wskaże wykonawca, jeżeli są zgodne z prawem oraz nie zakłócają uczciwej konkurencji.

Wykonawca, składając wyjaśnienia odnoszące się do ceny swojej oferty, powinien zatem wyjaśnić, jakie czynniki spowodowały obniżenie ceny oraz w jakim stopniu dzięki tym czynnikom cena została obniżona. W tym celu zalecane jest by zamawiający zwracając się do wykonawcy o wyjaśnienia wskazał na konieczność przedłożenia przez wykonawcę szczegółowych wyliczeń lub kalkulacji cenowych, przedstawiających sposób obliczenia zaproponowanej ceny ofertowej, co umożliwia zbadanie oraz weryfikację dokonanych wyliczeń pod kątem rażąco niskiej ceny.

Przepis art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp przewiduje sankcję odrzucenia oferty w przypadku, gdy zawiera ona rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia. Ponieważ decyzja podejmowana przez zamawiającego o odrzuceniu oferty powinna być poprzedzona żądaniem od wykonawcy wyjaśnień w trybie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp, odrzucenie oferty w oparciu o art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp może nastąpić tylko po uzyskaniu wyjaśnień od wykonawcy i tylko wówczas, gdy dokonana ocena wyjaśnień wraz z dostarczonymi dowodami potwierdza, że oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia (art. 90 ust. 3 ustawy Pzp). Zamawiający powinien zatem mieć możliwość uzyskania w ramach wyjaśnień składanych przez wykonawcę w trybie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp pełni wiedzy umożliwiającej mu podjęcie decyzji co do istnienia podstaw (bądź ich braku) do odrzucenia oferty stosownie do treści art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp.

III. Problematyka dotycząca możliwości wielokrotnego wzywania przez zamawiającego wykonawcy do udzielenia wyjaśnień w zakresie ustalenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę uregulowana jest, tak na gruncie prawa europejskiego jak i w ustawie Pzp, w sposób jednoznaczny. Stosownie bowiem do treści art. 55 ust. 1 dyrektywy klasycznej, zamawiający w przypadku, gdy oferty odnoszące się do świadczenia wydają się rażąco niskie przed odrzuceniem tych ofert, zwraca się na piśmie do oferenta o podanie szczegółów, dotyczących tych składowych elementów ofert, które uważa za istotne. Z kolei art. 90 ust. 1 ustawy Pzp stanowi, iż zamawiający zwraca się do wykonawcy o udzielenie w określonym terminie wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.

Dokonując wykładni powyższych przepisów należy wziąć również pod uwagę art. 55 ust. 2 dyrektywy klasycznej, zgodnie z którym przez konsultacje z oferentem instytucja zamawiająca weryfikuje składowe elementy oferty, uwzględniając dostarczone dowody. Uwzględniając normę z art. 55 ust. 2 dyrektywy klasycznej, w szczególności użyty w niej zwrot „konsultacje”, uznać należy, iż działania zamawiającego zmierzające do wyjaśnienia „rażąco niskiej ceny” nie mogą się ograniczać się do jednorazowej czynności, tj. jednokrotnego wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień, w przypadku, gdy okoliczności przedstawione w już złożonych wyjaśnieniach wymagają w ocenie zamawiającego dalszego usuwania powstałych wątpliwości. Podobnie na gruncie polskich regulacji wypowiedział się Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 5 lipca 2007 r. (sygn. akt V Ca 2214/06), w którym stwierdził, że dla zakwalifikowania oferty do dalszego postępowania nie jest wystarczające złożenie jakichkolwiek wyjaśnień, lecz wyjaśnień odpowiednio umotywowanych przekonujących, że zaproponowana cena nie zawiera rażąco niskiej ceny.

Tym samym, z literalnej wykładni powyższych przepisów wynika, iż zamawiający dla rzeczywistej weryfikacji oferty wykonawcy w kontekście rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia nie może poprzestać na jednokrotnym wezwaniu wykonawcy w trybie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp, jeżeli nadal ma wątpliwości w przedmiotowym zakresie, pomimo złożonych przez tego wykonawcę wyjaśnień.

Powyższe stanowisko znajduje swoje potwierdzenie także w świetle celowościowej wykładni powyższych przepisów. Celem art. 90 ustawy Pzp, jak i art. 55 dyrektywy klasycznej jest wyeliminowanie z postępowania ofert tych wykonawców, którzy proponują realizację przedmiotu zamówienia na warunkach niemożliwych do spełnienia, nierealnych, nierzeczywistych. Uwzględniając bowiem konieczność ochrony szeroko definiowanego interesu publicznego, jak i ochrony naczelnej zasady systemu zamówień publicznych - zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, niedopuszczalne jest powierzenie wykonania zamówienia wykonawcy, który nie zrealizuje przedmiotu zamówienia w sposób zgodny z treścią złożonej oferty.

Możliwość kilkukrotnego wzywania wykonawcy do złożenia wyjaśnień w trybie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp, została również potwierdzona przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, który w wyroku z dnia 9 grudnia 2010 r. (sygn. akt V Ga 122/10), jednoznacznie wskazał, iż brak jest przeszkód do ponownego wzywania wykonawcy do złożenia wyjaśnień, jeżeli pierwotne wyjaśnienia zamawiającego nie rozwiązały wątpliwości zamawiającego związanych z „rażąco niską ceną”.

Reasumując, w celu podjęcia decyzji co do braku bądź istnienia podstaw do odrzucenia oferty wykonawcy z powodu rażąco niskiej ceny, zamawiający powinien umożliwić wykonawcy wyjaśnienie wszystkich wątpliwości, jakie powziął w związku z zaproponowaną przez wykonawcę ceną, a także ze złożonymi przez wykonawcę wyjaśnieniami. Celem przepisu nakładającego obowiązek żądania wyjaśnień jest ochrona wykonawcy przed arbitralnością decyzji podejmowanych przez zamawiającego. Stąd też, zamawiający mając nadal, po złożeniu przez wykonawcę wyjaśnień, wątpliwości co do okoliczności uzasadniających zaoferowaną przez wykonawcę cenę, może żądać od wykonawcy dalszych wyjaśnień. Jest to szczególnie uzasadnione w sytuacji, gdy zamawiający nie wyspecyfikował zakresu oczekiwanych informacji w pierwszym kierowanym do wykonawcy wystąpieniu, bądź w sytuacji, gdy nowe wątpliwości wynikły na tle treści już złożonych wyjaśnień.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Związanie ofertą – przykłady naruszeń stwierdzonych w kontrolach przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Podstawową funkcją, jaką na gruncie zamówień publicznych pełni związanie ofertą, jest ochrona interesu zamawiającego. Funkcja ta polega na zapewnieniu, aby umowa w sprawie zamówienia została zawarta w okresie związania ofertą. Z drugiej strony, ograniczenie związania ofertą terminem określonym w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷ (dalej „ustawa Pzp”) służy ochronie interesów wykonawcy i ma na celu zapewnienie mu możliwości uchylenia się od podpisania umowy w sytuacji, gdy na skutek upływu czasu może on już nie być zainteresowany podpisaniem umowy na warunkach zaproponowanych w ofercie.

Zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy Pzp, Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego, z zastrzeżeniem art. 183 ustawy Pzp, w terminie:

- 1) nie krótszym niż 10 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane w sposób określony w art. 27 ust. 2, albo 15 dni - jeżeli zostało przesłane w inny sposób - w przypadku zamówień, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
- 2) nie krótszym niż 5 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane w sposób określony w art. 27 ust. 2, albo 10 dni - jeżeli zostało przesłane w inny sposób - w przypadku zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

Przywoływany przepis ustanawia instytucję minimalnego okresu, jaki musi upłynąć między poinformowaniem wykonawców o wynikach postępowania (przez przesłanie im zawiadomienia o wyborze oferty najkorzystniejszej) a zawarciem umowy. Nie formułuje zaś maksymalnego terminu po upływie którego niedopuszczalne jest zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego.

⁷ t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 907.

Warto w tym miejscu przywołać postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. wydane w sprawie oznaczonej sygnaturą akt SK 22/08, w którym wskazano, że „ustawodawca całkowicie zrezygnował z wyznaczania (...) maksymalnego terminu, w którym powinna zostać zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego, poprzestając jedynie na określeniu terminów minimalnych, przed upływem których umowa nie może zostać zawarta”, jednocześnie dodano, iż „obecnie upływ terminu związania ofertą nie stoi na przeszkodzie zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego”.

Przykłady naruszeń dotyczących kwestii związania ofertą stwierdzonych w wynikach kontroli Prezesa Urzędu:

Przykład 1

Stan faktyczny:

Zamawiający wszczął w dniu 9 lutego 2010 r. postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na wywóz, utylizację oraz unieszkodliwianie odpadów medycznych i niebezpiecznych wytwarzanych przez D.

Z dokumentacji przedmiotowego postępowania wynika, iż termin związania ofertą został określony przez Zamawiającego na 30 dni i upływał w dniu 24 marca 2010 r. W toku postępowania wykonawcy na wniosek Zamawiającego przedłużyli termin związania ofertą do dnia 23 kwietnia 2010 r., a następnie uległ on zawieszeniu w związku z wniesieniem przez wykonawcę S. w dniu 19 kwietnia 2010 r. odwołania na odrzucenie jego oferty do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. Krajowa Izba Odwoławcza uwzględniła odwołanie w dniu 14 maja 2010 r. i nakazała Zamawiającemu dokonanie ponownej oceny ofert z uwzględnieniem oferty wykonawcy S. Termin związania ofertą upłynął w dniu 19 maja 2010 r. Zamawiający, na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 Pzp ustawy, unieważnił przedmiotowe postępowanie w dniu 24 maja 2010 r. nie dokonując ponownego badania i oceny ofert. Jako uzasadnienie dokonanej czynności Zamawiający wskazał, że żaden z wykonawców nie złożył oświadczenia o przedłużeniu terminu związania ofertą. Zamawiający stwierdził, iż w przypadku zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego po upływie tego terminu, byłaby ona nieważna na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp.

Wynik kontroli:

W ocenie Prezesa Urzędu unieważnienie ww. postępowania zostało dokonane w sposób sprzeczny z ustawą Pzp.

Jak wynika z wyroku Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 lipca 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 805/09) celem postępowania o udzielenie zamówienia jest zawarcie umowy przez wybór najkorzystniejszej oferty, zatem postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego to swoiste przyrzeczenie zawarcia umowy, od którego Zamawiający może zostać zwolniony tylko na podstawie przesłanek wymienionych w art. 93 ust. 1 ustawy Pzp.

Zgodnie z dyspozycją art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp, na który powołał się Zamawiający w przedmiotowej sprawie, Zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli obarczone jest ono niemożliwą do usunięcia wadą postępowania uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego. Wadą musi zostać dotknięte samo postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jak również musi mieć ona charakter nieusuwalny i jednocześnie powodujący, iż umowa zawarta w wyniku takiego postępowania będzie wskutek jej wystąpienia podlegała unieważnieniu. Jednocześnie, pomiędzy wadliwością postępowania, a nieważnością umowy musi istnieć ścisły związek przyczynowo-skutkowy.

Z kolei, katalog przesłanek skutkujących możliwością unieważnienia umowy wyszczególniony został w art. 146 ust. 1 i 6 ustawy Pzp.

Zgodnie z art. 146 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp, umowa podlega unieważnieniu, jeżeli Zamawiający zawarł umowę z naruszeniem przepisów art. 94 ust. 1 albo art. 183 ust. 1 ustawy Pzp, jeżeli uniemożliwiło to Izbie uwzględnienie odwołania przed zawarciem umowy. Istota powyższej przesłanki unieważnienia umowy wiąże się zatem immanentnie z zakazem zawarcia umowy w okresach zawieszenia wskazanych w art. 94 ust. 1 oraz art. 183 ust. 1 ustawy Pzp (*standstill*), przewidzianych na uruchomienie przez uprawnione podmioty procedur odwoławczych od decyzji zamawiającego o udzieleniu zamówienia publicznego.

Zawarcie umowy wbrew zakazowi wynikającemu z art. 94 ust. 1 i art. 183 ust. 1 ustawy Pzp uniemożliwia bowiem uwzględnienie odwołania poprzez nakazanie Zamawiającemu wykonania lub powtórzenia czynności w postępowaniu lub nakazanie unieważnienia czynności Zamawiającego dokonanych z naruszeniem przepisów ustawy Pzp. Jedynie w sytuacji, gdy wraz ze stwierdzeniem naruszenia powyższych przepisów ustawy Pzp zostaną stwierdzone inne naruszenia, które miały wpływ lub mogły mieć istotny wpływ na wynik postępowania, zachodzić będzie podstawa do unieważnienia umowy na zasadzie art. 146 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

W przedmiotowym postępowaniu nie wystąpiła przesłanka unieważnienia umowy, o której mowa w art. 146 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp. Z dokumentacji postępowania nie wynikało bowiem, by w jego toku doszło do innych naruszeń ustawy mogących mieć wpływ na jego wynik, które w przypadku zawarcia umowy stanowiłyby podstawę do jej unieważnienia w oparciu o ww. przepis. W szczególności, odnosząc się do twierdzenia Zamawiającego, iż upływ terminu związania ofertą uniemożliwił zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy, należy wskazać, iż zawarcie przez Zamawiającego umowy z wykonawcą po upływie terminu związania ofertą nie stanowiłoby czynności naruszającej przepisy ustawy, która miała lub mogła mieć wpływ na wynik postępowania. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego upływ terminu związania ofertą nie powoduje bowiem utraty przez ofertę waloru stanowczości, polegającego na umożliwieniu Zamawiającemu doprowadzenia do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego poprzez samo przyjęcie oferty. Z tego względu, upływ terminu związania ofertą nie decyduje o skuteczności oferty, ale o braku istnienia po stronie wykonawcy obowiązku zawarcia umowy. W związku powyższym, brak jest podstaw do przyjęcia, że oferta, która nie wiąże wykonawcy, straciła cechy oferty i w związku z tym powinna być uznana za nieważną lub podlegającą odrzuceniu na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp. A zatem, zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego po upływie terminu związania ofertą, jest na gruncie przepisów ustawy Pzp dopuszczalne.

Przyjęcie, że w przypadku upływu terminu związania ofertą Zamawiający nie może już zawrzeć umowy z wykonawcą, który pomimo braku przedłużenia terminu związania ofertą, wyraża chęć podpisania umowy, stałoby w oczywistej sprzeczności do celu, w jakim została do ustawy Pzp wprowadzona regulacja dotycząca związania ofertą, gdyż zamiast zapewniać zawarcie umowy, w istocie uniemożliwiłaby jej zawarcie.

Jak wskazano wyżej, unieważnienie postępowania może nastąpić wyłącznie w przypadku wystąpienia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 93 ust. 1 ustawy Pzp.

Analiza przywołanego przepisu nie pozwala na uznanie, iż upływ terminu związania ofertą stanowi okoliczność uzasadniającą unieważnienie postępowania. Brak jest w szczególności podstaw do przyjęcia, że upływ terminu związania ofertą stanowi określoną w art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp niemożliwą do usunięcia wadę postępowania uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego. Okoliczność tego rodzaju nie uniemożliwia zawarcia umowy w sytuacji, gdy decyzja w zakresie zawarcia umowy lub powstrzymania się od jej zawarcia zależy od uznania wykonawcy.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Zamawiający powinien zatem w takiej sytuacji dążyć do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego pomimo, iż wykonawca, który zaproponował ofertę najkorzystniejszą, nie jest już nią związany.

Z okoliczności przedmiotowego postępowania wynikało, iż istniała po stronie wykonawcy S. wola zawarcia umowy, bowiem w dniu 19 kwietnia 2010 r. ww. wykonawca złożył do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej odwołanie od czynności Zamawiającego polegającej na odrzuceniu jego oferty, jako zawierającej rażąco niską cenę, co wskazuje, że Odwołujący był gotów zawrzeć umowę w sprawie zamówienia publicznego na niezmienionych w ofercie warunkach.

Stwierdzić zatem należy, iż dokonując czynności unieważnienia przedmiotowego postępowania Zamawiający naruszył art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp.

Przykład 2

Stan faktyczny:

Zamawiający wszczął postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem było wykonanie modernizacji pasażerskich wagonów kolejowych. Przedmiot zamówienia był podzielony na siedem części. Termin składania i otwarcia ofert określono na dzień 28 listopada 2012 r.

Informując o wyborze najkorzystniejszych ofert w zakresie poszczególnych części zamówienia, w piśmie z dnia 11 czerwca 2013 r. Zamawiający poinformował o wykluczeniu na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp wykonawcy J. z części 3 i 4 postępowania gdyż „Zgodnie z postanowieniami SIWZ oraz ogłoszenia o zamówieniu termin związania ofertą wynosił 90 dni. Pierwotnie termin ten upłynął 25 lutego 2013 r. Zamawiający wystąpił na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy Pzp z wnioskiem o przedłużenie przedmiotowego terminu o kolejne 60 dni tj. do dnia 26 kwietnia 2013 r. na co wykonawca wyraził zgodę, jednocześnie przedłużając ważność wadium. Z uwagi na to, iż ustawa Pzp pozwala Zamawiającemu wyłącznie raz wystąpić do wykonawcy o przedłużenie terminu związania ofertą nie było możliwym ponowne wystąpienie o taką zgodę, a Wykonawca samodzielnie z własnej inicjatywy na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy Pzp czynności tej, przed dniem 26 kwietnia 2013 r., nie dokonał.”

Tożsame uzasadnienie Zamawiający wskazał wykluczając wykonawcę H. Sp. z o.o. z części 1 i 2 postępowania.

Wynik kontroli:

Zgodnie z art. 85 ust. 2 ustawy Pzp, wykonawca samodzielnie lub na wniosek zamawiającego może przedłużyć termin związania ofertą. Z przepisu wynika, że przedłużenie ww. terminu jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem wykonawcy. Jednocześnie, należy zauważyć, iż art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp stanowi, iż z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, którzy nie wnieśli wadium do upływu terminu składania ofert, na przedłużony okres związania ofertą lub w terminie, o którym mowa w art. 46 ust. 3 ustawy Pzp albo nie zgodzili się na przedłużenie okresu związania ofertą. Cytowany przepis określa przesłanki wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia (m.in. brak zgody wykonawcy na przedłużenie okresu związania ofertą, na który powołał się Zamawiający). Odniesienie w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp do wyrażenia zgody przez wykonawcę na przedłużenie terminu związania ofertą oznacza zatem, że wykluczenie z postępowania jest następstwem wyłącznie takiej sytuacji, gdy to zamawiający zwrócił się o zgodę na przedłużenie, a wykonawca zgody tej nie wyraził. Przepis nie przewiduje natomiast wykluczenia wykonawcy w sytuacji, gdy ten nie przedłużył terminu związania ofertą z własnej inicjatywy. Należy przy tym pamiętać, iż przesłanek wykluczenia wykonawców z postępowania nie wolno zamawiającemu interpretować rozszerzająco - należy zatem, przy podejmowaniu decyzji o wykluczeniu wykonawcy z postępowania, interpretować je ściśle. Odnosząc powyższe do przedmiotowego stanu faktycznego, należy wskazać, iż wykluczenie ww. wykonawców stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp, albowiem o braku zgody można mówić jedynie w sytuacji, gdy w odpowiedzi na wezwanie do przedłużenia terminu związania ofertą wykonawca owego terminu nie przedłużył. Ww. wykonawcy zgodzili się natomiast na przedłużenie terminu związania ofertą w odpowiedzi na wezwanie z dnia 18 lutego 2013 r., a następnie (po upływie przedłużonego terminu) nie przedłużyli go z własnej inicjatywy, co nie stanowi jednakże podstawy do wykluczenia w oparciu o art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp.

Ponadto, w art. 85 ust. 4 ustawy Pzp wskazano, iż przedłużenie terminu związania ofertą jest dopuszczalne tylko z jednoczesnym przedłużeniem okresu ważności wadium albo, jeżeli nie jest to możliwe, z wniesieniem nowego wadium na przedłużony okres związania ofertą. W przedmiotowym stanie faktycznym wykonawca J. posiadał ważne wadium złożone na koncie Zamawiającego, a więc nie wystąpiła sytuacja niezabezpieczenia oferty wadium.

Konkludując, nie zachodziły przesłanki do wykluczenia z postępowania wykonawców J. i H. Sp. z o.o. Tym samym Zamawiający naruszył art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp.

Przykład 3

Stan faktyczny:

Zamawiający wszczął postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem była budowa obwodnicy południowej w L.

Termin związania ofertą w kontrolowanym postępowaniu wynosił 90 dni i upływał w dniu 10 grudnia 2011 r.

Pismami z dnia 24 listopada 2011 r. Zamawiający zwrócił się do wykonawców na podstawie art. 85 ust. 2 i 4 ustawy Pzp z prośbą o przedłużenie terminu związania ofertą oraz o jednoczesne przedłużenie ważności wadium lub wniesienie nowego wadium wyznaczając okres ważności ofert i wadium do dnia 8 lutego 2012 r. Pisemną zgodę na przedłużenie okresu ważności oferty oraz przedłużenie ważności wniesionego wadium lub wniesienie nowego wadium należało dostarczyć do siedziby Zamawiającego do dnia 9 grudnia 2011 r.

W toku postępowania Konsorcjum K. w dniu 5 grudnia 2011 wniosło do Zamawiającego Aneks nr A1 do Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium Nr...z dnia 7 września 2011 r. oraz Uzupełnienie nr 2 do Gwarancji Przetargowej Nr ..., w których przedłużyło okres ważności gwarancji do dnia 8 lutego 2012 r. Ponadto, w piśmie z dnia 14 grudnia 2011 r. wyjaśniło, że „wniesione w dniu 5 grudnia 2011 r. dokumenty: Aneks nr A1 do Ubezpieczeniowej Gwarancji Zapłaty Wadium Nr ... z dnia 7 września 2011 r. oraz Uzupełnienie Nr 2 do Gwarancji Przetargowej Nr ... oznaczają przedłużenie terminu związania ofertą do dnia 8 lutego 2012 r. zgodnie z wymogiem zamawiającego, co jest równoznaczne ze zgodą na przedłużenie okresu ważności oferty dokonany w wymaganym terminie.

Zamawiający pismem z dnia 16 grudnia 2011 r. poinformował wykonawców o wyborze oferty najkorzystniejszej oraz o wykluczeniu m.in. Konsorcjum K. na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp z powodu „nie wyrażenia zgody na przedłużenie okresu ważności oferty w terminie ważności oferty i określonym przez Zamawiającego”.

Wynik kontroli:

Zgodnie z treścią art. 85 ust. 2 ustawy Pzp, wykonawca samodzielnie lub na wniosek zamawiającego może przedłużyć termin związania ofertą, z tym że zamawiający może tylko raz, co najmniej na 3 dni przed upływem terminu związania ofertą, zwrócić się do wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o oznaczony okres, nie

dłuższy jednak niż 60 dni. Należy podkreślić, że przepis ten nie przewiduje w jakiej formie ma być złożone oświadczenie woli wykonawcy dotyczące przedłużenia terminu związania ofertą. Wobec powyższego na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy Pzp zastosowanie znajduje w tym przypadku art. 60 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Zgodnie z ww. przepisem, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej. Powyższe potwierdza wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 9 maja 2008 r. (sygn. KIO/UZP 401/08) w którym Izba uznała za właściwe stanowisko Odwołującego, iż „poprzez złożenie gwarancji wadialnych złożył dorozumiane oświadczenia o przedłużeniu terminu związania ofertą, gdyż gwarancja wadialna dotyczy oferty, a nie innych dokumentów.” Tożsame stanowisko wyraził Sąd Okręgowy w Katowicach w wyroku z dnia 28 maja 2007 r. sygn. akt XIX Ga 194/07, zgodnie z którym „złożenie wadium – w postaci gwarancji bankowej ważnej do określonego dnia jest jednocześnie wyrazem woli *per facta concludentia* związania się ofertą do dnia uwidocznionego w gwarancji bankowej”.

Jak wskazała Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 14 czerwca 2010 r. (KIO/UZP 1000/10) funkcją wadium jest zabezpieczenie zapłaty określonej sumy (przez wykonawcę na rzecz zamawiającego) przez cały okres związania ofertą. Zdaniem Izby „w związku z rolą, jaką odgrywa - wadium musi być ważne przez cały okres związania ofertą. Istnieje związek funkcjonalny pomiędzy terminem związania ofertą a wadium. Wadium nie może funkcjonować samo w sobie, gdyż stanowi zabezpieczenie dla zamawiającego w okresie, gdy wykonawca jest związany ofertą. Jest to jedyny przewidziany ustawą cel istnienia wadium. Trudno znaleźć jakiegokolwiek funkcjonalne uzasadnienie dla utrzymywania wadium po okresie związania ofertą. Gdy wykonawca przestaje być związany swoją ofertą, to w okresie tym nie mogą powstać roszczenia zamawiającego, dające podstawę do zatrzymania wadium”. Wobec powyższego należy uznać, że przedłużenie ważności gwarancji wadialnej jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na przedłużenie terminu związania ofertą, w innym przypadku czynność tę należałoby uznać za bezcelową.

Tym samym, Zamawiający wykluczając z przedmiotowego postępowania Konsorcjum K. pomimo przedłużenia przez nie okresu ważności wadium do terminu wymaganego przez zamawiającego oraz złożenia oświadczenia o wyrażeniu zgody na przedłużenie okresu ważności oferty naruszył przepis art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp.

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i sądów okręgowych

Wyrok KIO 2292/13 z dnia 9 października 2013 r. – poleganie na potencjale podmiotu trzeciego

„Tym samym uzasadnione – zdaniem Izby - były wątpliwości samego Zamawiającego, które powziął on co do realności udostępniania zasobów wskazanego podmiotu Konsorcjum M. i wezwał go do uzupełnienia dokumentów. Zobowiązanie przedłożone w wyniku uzupełniania dokumentów również nie odwołuje się do takich okoliczności, na które wskazuje się w § 1 ust. 6 rozporządzenia w sprawie dokumentów, jak choćby do zakresu i okresu udziału firmy H. przy wykonywaniu niniejszego zamówienia, czy też charakteru stosunku, jaki będzie łączył te dwa podmioty w trakcie realizacji przedmiotu zamówienia. Przywołany w uzupełnionym zobowiązaniu sposób wykorzystania zasobów wiedzy i doświadczenia Konsorcjum M. także nie został przez wykonawcę w sposób wiarygodny wykazany. W zobowiązaniu wskazuje się bowiem jedynie na doradztwo techniczne. Wykonawca nie wykazał jednak, czy to poprzez treść wskazanego zobowiązania, czy też inne dokumenty (dowody), na czym faktycznie owo doradztwo techniczne miałoby polegać i jak byłoby wykonywane w trakcie realizacji przedmiotu zamówienia. Należy tymczasem pamiętać, iż w świetle tak art. 26 ust. 2b ustawy Pzp, jak i art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp ciężar wykazania – w pierwszym przypadku dysponowania potencjałem podmiotu trzeciego i wykorzystaniem tego potencjału w trakcie realizacji zamówienia, w drugim przypadku – spełniania warunków udziału w postępowaniu, w tym co do wiedzy i doświadczenia, w tym także w sytuacji opierania się w tym zakresie przez wykonawcę na potencjale podmiotu trzeciego – spoczywa na wykonawcy. Konsorcjum M. nawet nie podjęło takiej próby dowodowej.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2329/13 z dnia 14 października 2013 r. – rażąco niska cena

„Zatem choć wszczęcie procedury wyjaśniającej może zostać zapoczątkowane przez porównanie ww. cen i wartości, to samo ustalanie, czy cena oferty jest, czy nie jest rażąco niska, odnosi się wyłącznie do tej oferty, a wyznacznikiem poprawności ceny jest, czy wykonawca jest w stanie zrealizować zamówienie za zaoferowaną cenę, m.in. czy jest w stanie uzyskać deklarowane ceny materiałów, robocizny, pracy sprzętu, wynagrodzenia pracowników itd.

Dla oceny poprawności w zakresie dokładności i merytorycznej wartości wyjaśnień znaczenie ma też sposób, w jaki prośba zamawiającego o wyjaśnienia zostanie sformułowana – im bardziej szczegółowe i konkretne pytania postawi zamawiający, tym te wyjaśnienia powinny być dokładniejsze, gdyż odpowiedź nie powinna mieć zakresu węższego czy jedynie ogólnego.

Nie ma także przeszkód, by zamawiający – po stwierdzeniu, iż niektóre elementy wyjaśnień wykonawcy budzą jego wątpliwości lub nie są do końca jasne, zażądał ich uszczegółowienia lub udowodnienia.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2301/13 z dnia 9 października 2013 r. – opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu

„Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dotyczącym zamówień publicznych, z niejasnych i niejednoznacznych postanowień SIWZ nie należy wyprowadzać negatywnych konsekwencji dla wykonawców. Tym samym należy sformułować postulat, aby przy interpretowaniu postanowień dokumentów przetargowych sporządzanych przez zamawiającego, przyjmować wykładnię względniejszą dla wykonawców usiłujących wypełnić tego typu postanowienia i wynikające z nich wymagania. Ponadto ze względu na zasady ogólne ustawy wyrażone w art. 7 Pzp interpretacja taka nie powinna prowadzić do ograniczania konkurencji w postępowaniu, między innymi właśnie poprzez eliminację wykonawców na podstawie niejasnych postanowień SIWZ.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2055/13 z dnia 4 września 2013 r. – przystąpienie

„Izba postanowiła oddalić opozycję zamawiającego wskazuje, że wymogiem art. 185 Pzp jest przystąpienie po jednej ze stron. Nie ma natomiast obowiązku, na który wskazywał zamawiający popierania wszystkich zarzutów odwołania. W ocenie Izby przystępujący może ograniczyć się do popierania tych zarzutów, w których ogniskuje się jego interes. Jedynym zakazem jaki ustanawia w takiej sytuacji ustawa, jest zakaz o którym mówił przystępujący A. składania oświadczeń sprzecznych ze stanowiskiem strony, do której przystąpił.

Izba stwierdziła, że zgłoszone przystąpienia spełniają wymogi formalne wynikające z art. 185 ust. 2 ustawy.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2055/13 z dnia 4 września 2013 r. – aukcja elektroniczna

„Izba doszła do wniosku, że oferty w toku aukcji – postąpienia to fragmenty oferty złożonej w terminie składania ofert, którymi wykonawcy konkurują w trakcie aukcji. Zatem oferta pierwotna nie wygasa jest wiążąca w tej części, która nie jest przedmiotem postępień. Taki wniosek należy wyprowadzić przede wszystkim z art. 91c ust. 4 ustawy zgodnie z którym bieg terminu związania ofertą nie ulega przerwaniu, pomimo tego, że mniej korzystne postąpienie wygasa. Oferta wybrana o której mowa w art. 80 ust. 2 ustawy, to z kolei oferta pierwotna zmieniona o wartości ustalone w wyniku aukcji. Tym samym nadal jest to oferta, która została przez wykonawcę złożona w dniu składania ofert uzupełniona o nowe elementy zmienione zgodnie z wolą ustawodawcy w toku aukcji elektronicznej. Izba zanalizowała także czy oferty składane w zwykłym toku postępowania (to jest bez aukcji) nie podlegają zmianom po zamknięciu ofert i doszła do przekonania, że tak nie jest. Świadczy o tym zarówno treść art. 87 ust. 2 jak i 91 ust. 3a przez doliczenie do ceny podatku od towarów i usług w celu oceny oferty, art. 91 ust.5 i 6 w zakresie ofert dodatkowych. Te okoliczności wskazują się ustawodawca dopuszcza zmiany ofert po ich złożeniu, a oferta składana przez wykonawcę w postępowaniu z aukcją elektroniczną ulega jedynie zmianie dopuszczonej przepisami ustawy, a nie wycofaniu. Tym samym Izba nakazując powtórzenie aukcji elektronicznej nie nakazuje wykonawcom ponownego składania ofert, gdyż te już zostały złożone w dniu składania ofert, ale nakazuje ponowne przeprowadzenie wadliwej procedury (czynności zamawiającego) zmiany oferty po jej złożeniu w trybie dopuszczonym przez prawo. W ocenie Izby zatem możliwy pozostaje do osiągnięcia cel postępowania o

zamówienie publiczne w sytuacji, gdy w toku aukcji elektronicznej zamawiający dopuści się naruszenia przepisów ustawy. Izba pragnie jednak z całą stanowczością podkreślić, że nie dotyczy to sytuacji, gdy to uczestnik wpłynie lub wywoła błąd w toku aukcji elektronicznej, albowiem ustawodawca nie przewiduje sytuacji naprawy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w innym przypadku niż naruszenie przez zamawiającego przepisów ustawy.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 1766/13, KIO 1769/13 z dnia 23 września 2013r. – nieprawdziwe informacje

„Wskazać należy, iż aby stwierdzić wpływ nieprawdziwej informacji na wynik postępowania podczas oceny dokumentów i oświadczeń zawartych w ofercie, zamawiający powinien w pierwszej kolejności wykluczyć zaistnienie błędnej interpretacji istotnych warunków zamówienia lub omyłki wykonawcy i ocenić, czy omyłka ta wpływa/może wpływać/na wynik postępowania, a także to czy na etapie składania takiego oświadczenia wiedzy wykonawca posiadał świadomość ich nieprawdziwości.

W szczególności nie jest dopuszczalne przyjęcie założenia iż podanie przez wykonawcę oświadczeń wiedzy nie wykazujących spełniania warunku udziału w postępowaniu, może być utożsamiane z nieprawdziwą informacją mającą wpływ na jego wynik. Przepis art. 24 ust. 2 pkt. 3 p.z.p. nie może w takiej sytuacji zastosowania, gdyż niewykazanie spełniania warunków udziału w postępowaniu / art. 24 ust. 2 pkt. 4 Pz.p./ stanowi odrębną podstawę wykluczenia. Za taką wykładnią art. 24 ust. 2 pkt. 3 p.z.p. przemawia także brzmienie art. 25 p.z.p., który oświadczenia i dokumenty składane przez wykonawców dzieli na potwierdzające spełnianie a/ warunków udziału w postępowaniu i b/ wymagań określonych przez zamawiającego.

Za wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 6.12.2012 roku sygn. akt VI Ga134/12 wskazać należy że utożsamianie kwestii podania nieprawdziwej informacji z niewykazaniem spełniania warunków udziału w postępowaniu jest nie tylko niezgodne z dyrektywą 2004/18/WE, a więc z prounijną wykładnią przepisów krajowych, ale także z jego literalnym brzmieniem. Przepis art. 24 ust. 2 pkt. 3 p.z.p. znajdzie zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy zamawiający będzie w stanie w sposób jednoznaczny dowieść, że złożona przez wykonawcę w konkretnych okolicznościach informacja jest nieprawdziwa i jako taka została świadomie złożona przez ubiegającego się o zamówienie/ art. 6 k.c. w zw. z art. 14 p.z.p./.

Tym samym nie możemy np. mówić o wpływie nieprawdziwej informacji na wynik postępowania w sytuacji kiedy podana informacja o spełnianiu warunku udziału w postępowaniu nie zostało uznane przez zamawiającego za spełniające ten wymóg. Również nie można uznawać informacji nieprawdziwej za mającą lub mogącą mieć wpływ na wynik w sytuacji kiedy zamawiający wiedział, że podana informacja przez wykonawcę jest informacją nieprawdziwą. Tak uznał również Sąd Okręgowy dla Warszawy-Pragi w wyroku z dnia 19 lipca 2012 r. sygn. akt IV Ca 683/12 który w podobnej sprawie stwierdził, że kiedy zamawiający był świadomy, że inwestycja wskazana przez wykonawców w poz. 1 wykazu wykonanych robót nie obejmowała swym zakresem spornych prac, to podanie tego rodzaju nieprawdziwej informacji nie miało zatem i nie mogło mieć korzystnego dla tych wykonawców wpływu na wynik postępowania.

Dla oceny podstaw wykluczenia wykonawcy w oparciu o przepis art. 24 ust 2 pkt 3 zasadnicze znaczenie ma okoliczność, że podana informacja mająca rzeczywisty, realny wpływ na wynik postępowania jest niezgodna z rzeczywistością w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, a jej podanie było celowym i zamierzonym działaniem wykonawcy. Gdyby w tej mierze istniały jakiegokolwiek wątpliwości, np. podane informacje byłyby niepełne, nie potwierdzałyby warunku udziału w postępowaniu, bądź zawierały nieścisłości zamawiający musiałby je wyjaśnić w trybie art. 26 ust. 3 lub 4 ustawy Pzp.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2403/13 z dnia 24 października 2013 r. – nieprawdziwe informacje

„Orzecznictwo Izby oraz sądów okręgowych jest jednolite co do tego, że nieprawdziwą informacją jest informacja niezgodna z rzeczywistością, sprzeczna z istniejącym stanem faktycznym. Informacja może ujawnić się zarówno w oświadczeniach czy dokumentach służących weryfikacji podmiotowej wykonawcy (np. informacje zawarte w wykazie wykonanych usług mogą pozostawać w niezgodności z rzeczywistym zakresem zrealizowanego przedmiotu zamówienia, czasem wykonania, osobami). Nieprawdziwe informacje mogą ujawnić się także w dokumentach składających się na merytoryczną treść oferty, np. co do właściwości oferowanego przedmiotu zamówienia, przyjętej technologii jego wykonania itp. W orzecznictwie nie budzi również wątpliwości rozkład ciężaru dowodowego przy podnoszeniu zarzutów naruszenia art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy. Skład orzekający zauważa, iż wykluczając wykonawcę z postępowania na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy, należy bezspornie wykazać, że przedkładane dokumenty i oświadczenia

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

zawierają nieprawdziwe informacje, a ich przedłożenie jest wynikiem zamiaru bezpośredniego (wykonawca wiedząc, że informacje są nieprawdziwe – chciał je przedłożyć) lub zamiaru ewentualnego (wykonawca wprawdzie nie chciał przedłożyć nieprawdziwych informacji, ale przewidywał realną możliwość, że są one nieprawdziwe i na to się godził), bądź też wykonawca uświadamiał sobie możliwość przedłożenia informacji nieprawdziwych, przy jednoczesnym przypuszczeniu, że nie zostanie to ujawnione, albo wreszcie, wykonawca nie przewidywał możliwości przedłożenia nieprawdziwych informacji, chociaż powinien i mógł tę możliwość przewidzieć. Przy tym wskazaniu należy w pierwszej kolejności wykluczyć, iż przedłożone oświadczenia i dokumenty nie są skutkiem błędnej interpretacji np. ogłoszenia czy SIWZ zarówno przez wykonawcę, jak i zamawiającego, czy też omyłki oraz jaki ma to skutek na wynik prowadzonego postępowania, albowiem tylko takie ustalenie pozwoliłoby postawić tezę, że przedłożone informacje są nieprawdziwe, a ich przedłożenie miało, w konsekwencji, na celu niezgodne z ustawą uzyskanie zamówienia przez wykonawcę, a zatem miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania. Ponadto dokonując wykluczenia na podstawie powyższej przesłanki nie można pomijać zasady prawnej in dubio pro reo interpretowanej na gruncie prawa zamówień publicznych w ten sposób, iż wątpliwości niedających się rozstrzygnąć nie można tłumaczyć na niekorzyść wykonawcy. Należy przy tym zauważyć, że ustawodawca wprost w art. 26 ust. 3 Pzp przewidział sytuacje, w których wykonawca przedkłada wraz z ofertą dokumenty i oświadczenia zawierające błędy. Ponadto interpretacja przesłanki z art. 24 ust. 2 pkt 3 Pzp powinna być związana z art. 45 ust. 2 lit. g dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, zwanej „dyrektywą klasyczną”. Z przepisu tego wynika, że z udziału z postępowania można wykluczyć każdego wykonawcę, który jest winny poważnego wprowadzenia w błąd w zakresie przekazania lub nieprzekazania informacji wymaganych na mocy dyrektywy. W świetle wskazanej wykładni prawa regulacja zawarta w art. 45 ust. 2 lit. g dyrektywy, kładąca nacisk na element świadomego wprowadzenia w błąd zamawiającego przez podanie nieprawdziwych informacji, stanowi wskazówkę interpretacyjną art. 24 ust. 2 pkt 3 Pzp. Sądy okręgowe rozstrzygające skargi na orzeczenia Izby zapadłe w oparciu o art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy przyjęły następującą interpretację: Nie można zaakceptować poglądu, że wykluczenie wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy winno nastąpić automatycznie bez względu na przyczyny, z powodu których miało miejsce podanie nieprawdziwych informacji. Przepis ma zastosowanie w warunkach celowego, zawinionego i zamierzonego zachowania wykonawcy podjętego z zamiarem podania nieprawdziwych

informacji w celu wprowadzenia zamawiającego w błąd i wykorzystania tego błędu dla uzyskania zamówienia publicznego. Przy ocenie przesłanki wykluczenia na podstawie tego przepisu zamawiający powinien uzyskać pewność, że złożenie nieprawdziwych informacji było działaniem wykonawcy skierowanym na wprowadzenie zamawiającego w błąd w zamiarze uzyskania zamówienia, a nie skutkiem omyłki. Złożenie nieprawdziwej informacji, o której mowa w powołanym przepisie ze skutkiem w postaci wykluczenia z postępowania, to czynność dokonana z winy umyślnej, nie zaś w wyniku błędu czy niedbalstwa.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2251/13 z dnia 9 października 2013 r. – zgodność oferty ze specyfikacją

„Po trzecie niewywiązanie się przez wykonawcę z zobowiązania zawartego w treści oferty skutkuje innymi konsekwencjami w postaci np. zapłaty kar umownych czy też innymi sankcjami przewidzianymi w przepisach prawa. Czym innym jest etap badania i oceny ofert, którego to Zamawiający dokonuje w oparciu o wymagane oświadczenia czy też dokumenty, a czym innym jest etap realizacji zamówienia. Krajowa Izba Odwoławcza badając czynności podjęte przez Zamawiającego pod kątem ich zgodności z przepisami ustawy Pzp dokonuje oceny tych czynności w granicach przedmiotowego postępowania oraz postawionych w nim wymagań, co do żądanych dokumentów oraz składanych oświadczeń. Izba nie może dokonywać oceny zgodności treści oferty z SIWZ w oparciu o wymagania postawione przez Zamawiającego w innym prowadzonym przez niego postępowaniu, jak również nie może opierać się o analizę produktów dokonaną indywidualnie przez Odwołującego. Uwzględnienie niniejszego odwołania – przy takiej konstrukcji zarzutów – doprowadziłoby do stwierdzenia przez Krajową Izbę Odwoławczą, że to co zaoferował wykonawca w swojej ofercie (co zostało wyszczególnione w formularzu oferty cenowej) – i co jest zgodne z wymaganiami Zamawiającego – w rzeczywistości nie będzie tym, czego Zamawiający oczekiwał. Jednak weryfikacji powyższego Zamawiający dokona na etapie odbioru zamówienia.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2217/13 z dnia 7 października 2013 r. – uzupełnianie dokumentów

„Budzi natomiast wątpliwości Odwołującego drugie wezwanie, które dotyczyło tego samego dokumentu, tych samych osób i zdaniem Odwołującego, tego samego zakresu. Odwołujący

pomija jednak, że przedmiotowe wezwanie nie było wynikiem niezrealizowania przez Wykonawcę dyspozycji, wynikającej z pierwszego wezwania Zamawiającego, ale z faktu, że Zamawiający uprzednio weryfikując Wykaz osób dołączony do oferty nie miał wątpliwości lub też nie dochował należytej staranności przy weryfikacji rzeczzonego dokumentu. Podkreślenia wymaga, że pierwsze wezwanie dotyczyło roli poszczególnych osób w realizacji zamówienia i na to wezwanie Wykonawca odpowiedział. Przypisał inną rolę poszczególnym osobom, adekwatną do posiadanego wykształcenia i doświadczenia a jednocześnie zmiana roli wymagała przypisania odpowiedniego doświadczenia. Z technicznego punktu widzenia bardziej celowe byłoby dokonanie zmiany osoby pomiędzy pozycją 7 i 8 Wykazu, bowiem w istocie na tym polegał błąd.

Zaś drugie z wezwań dotyczyło nie roli poszczególnych osób w realizacji zamówienia, ale przedmiotu doświadczenia. Stąd też w ocenie Izby, nie sposób uznać, że Zamawiający dwukrotnie wezwał do uzupełnienia dokumentu. Rację ma Odwołujący, że wezwania dotyczą w istocie tego samego dokumentu, ale innego zakresu. Podkreślić należy, że zamawiający ma obowiązek realizowania procedury wezwania w sposób wyczerpujący. Jeśli zatem na etapie pierwszego wezwania nie miał wątpliwości, co do doświadczenia poszczególnych osób i nie wezwał do uzupełnienia dokumentu w tym zakresie, to odmawianie uprawnienia do wykonania tego obowiązku na późniejszym etapie postępowania nie znajduje uzasadnienia, w świetle przepisu art. 26 ust. 3 ustawy Pzp. Zamawiający ma bowiem obowiązek całościowej weryfikacji dokumentów i oświadczeń, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, z którym sprzężony jest obowiązek wezwania do ich uzupełnienia w zakresie, który wynika z kompleksowej oceny. W konsekwencji jest możliwe kolejne wezwanie do uzupełnienia tego samego dokumentu, jednakże dotyczące innych okoliczności niż uprzednie wezwanie.

Oceny tej nie zmienia okoliczność, że drugie wezwanie dotyczy tych samych osób. Zwrócić bowiem należy uwagę, że pierwotnie wyjaśnieniu i uzupełnieniu w Wykazie osób podlegała rola tychże osób w realizacji zamówienia, w drugim zaś wypadku wezwanie dotyczyło kwestii posiadanego doświadczenia. Izba nie podziela poglądu Odwołującego, że pierwsze wezwanie dotyczyło również doświadczenia. Na próżno bowiem poszukiwać wezwania w tym przedmiocie, zaś okoliczność, że w odpowiedzi na pierwsze wezwanie wykonawca zamienił doświadczenie w związku z zamianą stanowisk przypisanych poszczególnym osobom nie może być traktowana jako realizacja wezwania do wykazania odpowiedniego doświadczenia przedmiotowego. Na tym etapie postępowania Zamawiający takich uwag nie zgłaszał.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO 2104/13 z dnia 13 września 2013 r. – uzasadnienie faktyczne i prawne

„Zarzut naruszenia przepisu art. 93 ust. 3 ustawy Pzp, zdaniem Izby, okazał się nieuzasadniony. Odwołujący swoje stanowisko opiera na twierdzeniu, że przedstawione przez Zamawiającego uzasadnienie jest bardzo lakoniczne. Jednakże powyższe nie może świadczyć o trafności sformułowanego zarzutu. Wskazany przepis nakłada na zamawiającego obowiązek podania uzasadnienia prawnego i faktycznego podjętej decyzji, nie określa zaś zakresu informacji, jakie należy w uzasadnieniu wskazać. Zresztą trudno wyobrazić sobie, żeby tego rodzaju regulacja była możliwa. Stąd też zdaniem Izby, jedynie zupełny brak uzasadnienia albo wskazanie okoliczności, z których nie można wywieść, jaki w istocie jest powód podjęcia określonej decyzji, może świadczyć o naruszeniu przedmiotowego przepisu.

W okolicznościach niniejszej sprawy, nie budzi wątpliwości, że Zamawiający podał uzasadnienie faktyczne decyzji o wykluczeniu Odwołującego z postępowania i unieważnieniu postępowania, które z pewnością nie było rozbudowane, ale odnosiło się do istoty sprawy. Jakkolwiek uzasadnienie podstaw wykluczenia Odwołującego z postępowania nie zostało zřęcznie sformułowane, biorąc pod uwagę treść normy wysłowniej w przepisie art. 26 ust. 2b ustawy Pzp i odwołanie się do niej bezpośrednio w uzasadnieniu podjętej decyzji, niemniej jednak w istocie okoliczność powołana w hipotezie przepisu art. 26 ust. 2b ustawy Pzp legła u podstaw wykluczenia Odwołującego z postępowania.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 29 sierpnia 2013 r. o sygn. akt: IX Ga 128/13 dotyczący uzupełniania dokumentów oraz oświadczenia o niekaralności złożonego przed notariuszem

[tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 10/2013

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2013 – 31.10.2013

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

odzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	146 735	19 524	166 259
O zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo	82	66	148
O udzieleniu zamówienia	146 370	20 006	166 376
O konkursie	113	29	142
O wynikach konkursu	77	57	134
O zmianie ogłoszenia	39 137	12 476*	51 613
O koncesji na usługi / roboty budowlane	18	23	41
O zamiarze zawarcia umowy	5 708	711	6 419
Informacyjne o planowanych zamówieniach	-	363	363
O profilu nabywcy	-	18	18
RAZEM	338 240	53 273	391 513

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	30,81%	7,39%
Dostawy	35,46%	51,57%
Usługi	33,73%	41,04%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	99,17%	96,38%
Przetarg ograniczony	0,45%	3,04%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,04%	0,44%
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,14%
Licytacja elektroniczna	0,32%	-

Kryteria oceny ofert
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	95%	94%	87%	92%
Cena i inne kryteria	5%	6%	13%	8%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	378	0,26%
Dostawy	330	0,22%
Usługi	450	0,31%
Razem	1 158	0,79%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	67	0,05%
Dostawy	66	0,05%
Usługi	168	0,11%
Razem	301	0,21%

Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	1 736	1,18%
Dostawy	1 809	1,23%
Usługi	4 426	3,02%
Razem	7 971	5,43%

Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	36 299	24,72%
Dostawy	30 801	20,98%
Usługi	32 593	22,20%
Razem	99 693	67,90%

**Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny*
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	34	0,05%
Dostawy	49	0,08%
Usługi	43	0,07%
Razem	126	0,20%

* - dane od 01.07.2013 r.

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	27,81%	6,87%
Dostawy	33,97%	46,86%
Usługi	38,22%	46,27%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	84,37%	86,69%
Przetarg ograniczony	0,35%	2,49%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,04%	1,04%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,07%	9,68%*
Dialog konkurencyjny	0,01%	0,10%
Wolna ręka	12,77%	-
Zapytanie o cenę	2,16%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,23%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	38,620 mld zł
-------------------------	----------------------

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	62%
Dostawy	20%
Usługi	18%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, w których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
rok 2011	172 473	143 824	83,39%
rok 2012	174 239	147 738	84,79%
I kw. 2013	35 995	31 040	86,23%
I poł. 2013	82 348	69 751	84,70%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	4,50	2,08
Dostawy	2,49	1,55
Usługi	3,02	1,73
Średnio	3,03	1,74

Zamówienia udzielone według województw
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	7%	8%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	6%	5%
lubuskie	2%	3%
łódzkie	5%	6%
małopolskie	10%	9%
mazowieckie	17%	17%
opolskie	2%	2%
podkarpackie	6%	5%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	5%
śląskie	10%	11%
świętokrzyskie	3%	3%
warmińsko-mazurskie	4%	4%
wielkopolskie	8%	7%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2012	2013
Roboty budowlane	39 dni	39 dni
Dostawy	31 dni	32 dni
Usługi	30 dni	31 dni
Średnio	31 dni	33 dni

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	3,10%
Administracja rządowa terenowa	2,50%
Administracja samorządowa	51,14%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	0,20%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,82%
Uczelnie publiczne	4,74%
Podmiot prawa publicznego	6,12%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	10,10%
Inny	21,27%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,47%
Administracja rządowa terenowa	3,00%
Administracja samorządowa	41,76%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	0,31%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,06%
Uczelnie publiczne	6,72%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	18,61%
Zamawiający sektorowy	1,60%
Inny	24,48%

**Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)**

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	16,99%	25,97%	57,04%
Administracja rządowa terenowa	17,66%	37,78%	44,56%
Administracja samorządowa	38,37%	17,17%	44,47%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	24,85%	33,59%	41,55%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	16,36%	31,88%	51,76%
Uczelnie publiczne	12,47%	52,57%	34,96%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	9,50%	64,88%	25,62%
Zamawiający sektorowy	10,84%	42,72%	46,44%
Inny	21,64%	40,21%	38,15%

**Struktura procentowa trybów udzielania zamówień
według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	77,05	0,81	0,00	0,04	0,00	19,18	2,71	0,22
Administracja rządowa terenowa	83,48	0,28	0,00	0,05	0,00	11,67	3,87	0,65
Administracja samorządowa	86,11	0,18	0,04	0,05	0,01	11,64	1,59	0,39
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	87,38	0,00	0,00	0,19	0,00	7,96	3,11	1,36
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	68,35	0,45	0,11	0,40	0,06	17,10	13,52	0,00
Uczelnie publiczne	80,73	0,12	0,04	0,10	0,01	15,51	3,46	0,04
Podmiot prawa publicznego	83,08	0,68	0,07	0,08	0,02	13,67	2,26	0,13
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	90,46	0,35	0,03	0,03	0,01	8,25	0,85	0,01
Inny	81,02	0,64	0,05	0,10	0,01	15,51	2,62	0,05

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Austria	1	1 x dostawy	brak danych
Belgia	9	9 x usługi	4 614 700 EUR
Bułgaria	2	2 x dostawy	8 704 125 EUR
Czechy	10	1 x roboty budowlane 4 x dostawy 5 x usługi	200 506 538 EUR
Dania	4	3 x dostawy 1 x usługi	28 336 027 EUR
Estonia	4	4 x dostawy	1 175 643 EUR
Hiszpania	1	1 x usługi	2 000 000 EUR
Irlandia	1	1 x dostawy	brak danych
Litwa	4	2 x dostawy 2 x usługi	1 429 736 EUR
Luksemburg	7	7 x usługi	368 500 EUR
Łotwa	4	3 x dostawy 1 x usługi	3 885 497 EUR
Niemcy	16	3 x roboty budowlane 6 x dostawy 6 x usługi 1 x konkursy	2 505 956 EUR
Rumunia	3	3 x dostawy	4 270 462 EUR
Słowacja	1	1 x dostawy	4 410 000 EUR
Węgry	5	3 x dostawy 2 x usługi	6 085 296 EUR
Włochy	6	5 x dostawy 1 x usługi	159 207 791 EUR
Razem	78	4 x roboty budowlane 38 x dostawy 35 x usługi 1 x konkursy	427 500 271 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2013

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]						Razem		
	roboty budowlane		dostawy		usługi				konkurs
Austria	1	266 230	12	29 719 025	4	12 623 349		17	42 608 604
Belgia			17	4 899 937	2	11 100 000		19	15 999 937
Białoruś					1	106 533		1	106 533
Bułgaria					1	252 694 280		1	252 694 280
Chiny			1	843 586	1	1 245 000		2	2 088 586
Chorwacja					1	11 100 000		1	11 100 000
Czechy	4	660 879 034	23	11 141 931	6	61 866 155		33	733 887 120
Cypr			5	31 321 050				5	31 321 050
Dania			2	4 443 668	1	1 588 747		3	6 032 415
Finlandia			3	2 331 368				3	2 331 368
Francja	1	157 071 000	15	13 940 239	15	41 443 058		31	212 454 298
Hiszpania	15	2 112 263 257	3	18 483 524	7	106 195 375	1	900 000	2 237 842 156
Holandia			26	66 990 356	7	77 094 518		33	144 084 874
Indie			1	362 943				1	362 943
Irlandia					1	7 680 821		1	7 680 821
Izrael					1	1 121 834		1	1 121 834
Japonia	1	148 000 000						1	148 000 000
Kanada			4	46 653 721				4	46 653 721
Kazachstan			1	1 065 499				1	1 065 499
Korea Południowa	1	66 163 152			1	458 359 021		2	524 522 172
Litwa			2	3 824 377				2	3 824 377
Luksemburg					1	755 999		1	755 999
Łotwa			2	599 600				2	599 600
Niemcy	7	5 764 978 758	89	425 311 949	18	464 475 866		114	6 654 766 574
Norwegia					1	3 380 000		1	3 380 000
Portugalia					1	245 385		1	245 385
Serbia					1	195 875		1	195 875
Słowacja			1	3 268 485	1	1 575 000		2	4 843 485
Szwajcaria			45	33 101 670	6	68 637 481		51	101 739 152
Szwecja			5	5 450 365				5	5 450 365
Turcja			3	6 969 148				3	6 969 148
Ukraina					1	14 085 751		1	14 085 751
USA			4	3 534 654	13	97 314 012		17	100 848 666
Węgry					1	12 319 000		1	12 319 000
Wielka Brytania			147	16 784 544	13	47 617 811		160	64 402 355
Włochy	2	301 905 116	19	6 903 479				21	308 808 594
Razem	32	9 211 526 546	430	737 945 118	106	1 754 820 872	1	900 000	11 705 192 536

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. Kontrola udzielania zamówień publicznych

Kontrole uprzednie

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	198	
Zakończone	194	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stwierdzono naruszeń	110	57%
Stwierdzono naruszenia	84	43%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	0	0%
ponowna ocena	34	40%
uchybień formalne	50	60%

Kontrole doraźne

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	55	
Zakończone	86	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Brak naruszeń	5	6%
Stwierdzono naruszenia	81	94%
W tym:		
zawiadomienie RDFP	47	58%

Kontrole doraźne zawiadomień

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do Prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	31	
Zakończone	45	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	2	4%
Stwierdzono naruszenia	43	96%
w tym:		
uchybień formalne	43	100%
zawiadomienie RDFP	34	79%

Postępowania wyjaśniające

Postępowania wyjaśniające	Liczba	
Wszczęte	215	
Zakończone	608	
Wyniki postępowań	Liczba	Struktura procentowa
przekazane do kontroli	76	12%

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	2 563	
Rozpatrzone ogółem	2 644	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Zwrócone	225	8%
Odrzucone	103	4%
Umorzone postępowanie	412	16%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	414	16%
Oddalone	852	32%
Uwzględnione	638	24%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2013 r.	2012 r.
Roboty budowlane	22%	32%
Dostawy	34%	32%
Usługi	44%	36%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2013 r.	2012 r.
Liczba wniesionych skarg	118	128
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	4%	5%

Przygotował:
Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

Joanna Czarnecka Joanna Orzeł
Katarzyna Bigos Brygida Brańko
Wojciech Michalski Izabela Rzepkowska
pod kierunkiem Anity Wichniak-Olczak

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl